

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

2004

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ 2004

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Εισαγωγή	Σελ. 3
Δομή του ΕΣΔΑ – Μεθοδολογία Κατάρτισης του Σχεδίου	Σελ. 5
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
Πλαίσιο Εθνικής Πολιτικής για την Απασχόληση	Σελ. 7
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Αποτίμηση Εφαρμογής ως προς τις Κ.Γ. – - Επικαιροποίηση Πολιτικής – Συστάσεις	Σελ. 17
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ	
Διακυβέρνηση και συνεργασία	Σελ. 47
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ (I και II)	Σελ. 50

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Όπως αναφέρεται στις πρόσφατες εκθέσεις για την απασχόληση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης συντόνισαν για πρώτη φορά τις πολιτικές τους για την αγορά εργασίας με το θεσμό της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής Απασχόλησης (ΕΣΔΑ) που καθιερώθηκε το 1997. Οι στόχοι που τέθηκαν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Λισσαβόνας το 2000 σχετικά με τη δημιουργία στην Ευρωπαϊκή Ένωση της δυναμικότερης οικονομίας της γνώσης παγκοσμίως, συμπληρώθηκαν και εξειδικεύτηκαν στα Ευρωπαϊκά Συμβούλια που ακολούθησαν. Σκοπός ήταν η δημιουργία καλύτερων θέσεων εργασίας, με τη μεγαλύτερη δυνατή κοινωνική συνοχή.

Η νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση με μεσοπρόθεσμο προσανατολισμό (2003-2006), που προέκυψε από την αξιολόγηση της πορείας της τα προηγούμενα έτη, αποτυπώνεται στους τρεις βασικούς, συμπληρωματικούς και αμοιβαία ενισχυόμενους στόχους (Πλήρης απασχόληση, Ποιότητα και παραγωγικότητα της εργασίας, Κοινωνική συνοχή και ενσωμάτωση) και προσδιορίζεται σε δέκα ειδικότερους τομείς δράσης, που αναφέρονται ως Κατευθυντήριες Γραμμές.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκρότησε μία ειδική ομάδα (task force) για την απασχόληση (ομάδα Kok), προκειμένου να συμβάλει στον προσδιορισμό των προϋποθέσεων για την ταχύτερη εφαρμογή της αναθεωρημένης στρατηγικής για την απασχόληση από τα κράτη μέλη, με δεδομένη την οικονομική επιβράδυνση, τη δυσκολία που διαφαινόταν στην εκπλήρωση των στόχων της Λισσαβόνας και την επιθυμία των κυβερνήσεων να επιταχυνθούν οι δρομολογημένες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Η ειδική ομάδα για την απασχόληση επισήμανε τέσσερις βασικές προϋποθέσεις για το σκοπό αυτό:

- Αύξηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων
- Προσέλκυση περισσότερων ατόμων να εισέλθουν και να παραμείνουν στην αγορά εργασίας: η εργασία να γίνει μια πραγματική επιλογή για όλους
- Μεγαλύτερη και πιο αποτελεσματική επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο και στη διαβίου μάθηση
- Εξασφάλιση αποτελεσματικής εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων μέσω καλύτερης διακυβέρνησης.

Στο πλαίσιο των ανωτέρω προτεραιοτήτων έγιναν σε κάθε κράτος μέλος συστάσεις για την ταχύτερη προσαρμογή στην αναθεωρημένη στρατηγική για την απασχόληση.

Με δεδομένα, την πολιτική που κλήθηκε να εφαρμόσει η Κυβέρνηση μετά τις εκλογές της 7ης Μαρτίου, τους βασικούς στόχους καθώς και τις ειδικές κατευθυντήριες γραμμές της αναθεωρημένης στρατηγικής για την απασχόληση, τις προτεραιότητες που

επισημάνθηκαν από την Ειδική Επιτροπή για την Απασχόληση και τις συστάσεις που διατυπώθηκαν για την Ελλάδα, συντάχθηκε το Εθνικό Σχέδιο Δράσης για το 2004.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι το παρόν σχέδιο αναφέρεται στο πρώτο έτος της περιόδου 2003 – 2006.

Δομή του ΕΣΔΑ 2004

Το Σχέδιο Δράσης για το 2004 αποτελείται από τρεις ενότητες.

Στην πρώτη ενότητα καθορίζεται το πλαίσιο της Εθνικής πολιτικής για την απασχόληση και σημειώνεται η πρόοδος ως προς τους τρεις πρωταρχικούς στόχους για την επιτυχή εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβόνας: της πλήρους απασχόλησης, της βελτίωσης της ποιότητας και παραγωγικότητας της εργασίας και της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και ενσωμάτωσης.

Στη δεύτερη ενότητα του Σχεδίου Δράσης επιχειρείται για πρώτη φορά, η αποτίμηση των μέτρων που υλοποιήθηκαν μέχρι τη σύνταξη του ΕΣΔΑ, με στόχο την ανάδειξη των μέτρων που απέδωσαν, τον εντοπισμό των αδυναμιών του Σχεδίου που υποβλήθηκε το 2003 και την επικαιροποίηση της πολιτικής με στόχο την επίτευξη των παραπάνω στόχων και την άρση των συστάσεων.

Προς αυτή την κατεύθυνση στο ΕΣΔΑ για το 2004 επιχειρείται σύμφωνα με την νέα αντίληψη για την πολιτική απασχόλησης και τις κατευθύνσεις των Κοινωνικών Εταίρων, όπως διατυπώθηκαν στις συσκέψεις της Εθνικής Επιτροπής Απασχόλησης, να εστιαστεί η εφαρμοζόμενη πολιτική σε συγκεκριμένα και συνεκτικά μέτρα, τα οποία θα είναι σε άμεση συνάρτηση με τους στόχους της κάθε κατευθυντήριας γραμμής. Δεδομένου ότι η απλή παράθεση μέτρων ανά κατευθυντήρια γραμμή, χωρίς συνοχή και σαφή προσανατολισμό δεν απέφερε τα αναμενόμενα αποτελέσματα από τα ΕΣΔΑ των προηγούμενων ετών, εφεξής η υλοποίηση των δράσεων θα είναι εστιασμένη, μετρήσιμη και συνεπώς αποτελεσματική.

Σημειώνεται ότι εκτός από την ανάδειξη της κεντρικής πολιτικής για κάθε Κατευθυντήρια Γραμμή, θα εντατικοποιηθούν οι ρυθμοί της υλοποίησης των μέτρων που ολοκληρώνονται μέχρι το 2006, με στόχο την επίτευξη των στόχων που έχουν τεθεί στα αντίστοιχα επιχειρησιακά προγράμματα.

Περαιτέρω, στο Σχέδιο του 2004 υποστηρίζεται με οριζόντιο τρόπο, μέσω δηλαδή του συνόλου των Κατευθυντήριων Γραμμών η ενίσχυση της απασχόλησης των γυναικών, δεδομένου ότι εκτός της Κ.Γ.6 για την ισότητα των δύο φύλλων, έχει προβλεφθεί θετικότερη αντιμετώπισή τους (ποσόστωση 60% – 40%) και για όλες τις δράσεις ενίσχυσης της απασχόλησης και της επιχειρηματικότητας των γυναικών που υλοποιούνται στις αντίστοιχες κατευθυντήριες γραμμές (Κ.Γ.1 – Κ.Γ.2). Παράλληλα, αναβαθμίστηκαν σημαντικά τα συστήματα στατιστικής παρακολούθησης, ώστε να καθίσταται δυνατή η συνεχής αξιολόγηση των μέτρων πολιτικής που εφαρμόζονται για τις γυναίκες.

Με στόχο, τέλος, τη μέτρηση της αποτελεσματικότητας των δράσεων που εντάσσονται στο ΕΣΔΑ, υπολογίζονται για πρώτη φορά οι κοινά αποδεκτοί από την Ε.Ε. δείκτες του Παραρτήματος ΙΙ, που υπολογίζονται με εθνικές πηγές και οι οποίοι θα αποτελούν εφεξής γνώμονα για τη συνέχιση ή τον επαναπροσδιορισμό των εφαρμοζόμενων πολιτικών.

Στην Τρίτη ενότητα του Σχεδίου αναλύεται το πολύ σημαντικό θέμα της διακυβέρνησης και της εταιρικής συνεργασίας στο πλαίσιο του ΕΣΔΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

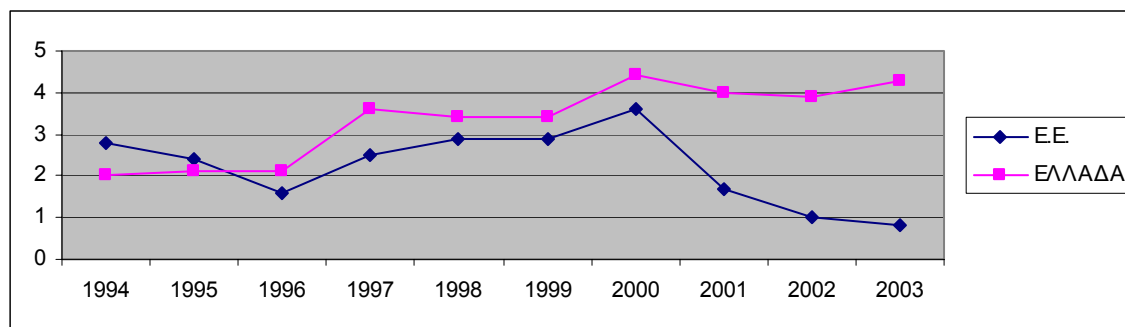
ΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ: ΠΡΟΟΔΟΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΤΡΕΙΣ ΠΡΩΤΑΡΧΙΚΟΥΣ ΣΤΟΧΟΥΣ

1. Το Μακροοικονομικό Περιβάλλον

Τα τελευταία χρόνια η Ελληνική Οικονομία χαρακτηρίζεται από υψηλούς ρυθμούς οικονομικής ανάπτυξης ενώ παράλληλα φαίνεται ότι βελτιώνονται οι δυνατότητές της για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση των χρόνιων διαρθρωτικών προβλημάτων τόσο του δημόσιου όσο και του ιδιωτικού τομέα. Έτσι, ο νέος στόχος της Ελληνικής Οικονομίας θα πρέπει να είναι η διατήρηση υψηλών ρυθμών αύξησης του Α.Εγχ.Π. για να καταστεί δυνατή η δημιουργία περισσότερων νέων θέσεων εργασίας ώστε σε συνδυασμό με συντονισμένα μέτρα βελτίωσης της παραγωγικότητας της εργασίας να έχουμε συνακόλουθη αύξηση της απασχόλησης και μείωση της ανεργίας.

Είναι γεγονός ότι το 2003 αποτελεί το όγδοο συνεχόμενο έτος στο οποίο η Ελληνική Οικονομία παρουσιάζει υψηλότερο ρυθμό ανάπτυξης από τον μέσο όρο της Ε.Ε.. Συγκεκριμένα ο ρυθμός αύξησης του Α.Εγχ. Π. το 2003 αυξήθηκε στο 4,3% (έναντι 3,9% το 2002) όταν το αντίστοιχο ποσοστό στην Ε.Ε. μειώθηκε στο 0,8% (έναντι 1,0% το 2002) (Διάγραμμα 1). Εν τούτοις, οι υψηλοί ρυθμοί οικονομικής ανάπτυξης δεν συνοδεύτηκαν από ανάλογους ρυθμούς αύξησης της απασχόλησης – μείωσης της ανεργίας.

Διάγραμμα 1: Ετήσιος Ρυθμός Αύξησης του Α.Εγχ.Π. σε Ελλάδα – ΕΕ15

Πηγή: Eurostat - Structural Indicators.

Σε ό,τι αφορά στην παραγωγή, ο υψηλός ρυθμός αύξησης του Α.Εγχ.Π οφείλεται στην αύξηση του προϊόντος των κατασκευών και των υπηρεσιών, αφού το προϊόν του πρωτογενούς τομέα μειώνεται διαχρονικά λόγω της συρρίκνωσης του αγροτικού τομέα, ενώ ταυτόχρονα δεν είχαμε βελτίωση της παραγωγικότητας του ίδιου τομέα. Ως προς τη ζήτηση, η αύξηση του Α.Εγχ.Π οφείλεται στην τόνωση της εγχώριας ζήτησης, αφού η συμβολή του εξωτερικού τομέα ήταν μηδαμινή. Συγκεκριμένα, στηρίχθηκε στα χαμηλά επιτόκια αλλά

όμως και στη συνεχιζόμενη με υψηλούς ρυθμούς αύξηση του δανεισμού των νοικοκυριών που ενίσχυσαν την ιδιωτική κατανάλωση, με τον όγκο των λιανικών πωλήσεων να αυξάνεται κατά 4,6% και τη συνολική ιδιωτική κατανάλωση κατά 3,5%. Σημαντική, λόγω των αυξημένων πρωτογενών δαπανών του Τακτικού Προϋπολογισμού, ήταν και η άνοδος της δημόσιας κατανάλωσης κατά 2,9%. Η επενδυτική δραστηριότητα, ιδιαίτερα στον κατασκευαστικό τομέα, ήταν έντονη και κινήθηκε με υψηλούς ρυθμούς, λόγω τόσο της προετοιμασίας των Ολυμπιακών Αγώνων και της συνακόλουθης αύξησης των δαπανών του Π.Δ.Ε. κατά 19,6% όσο και των επενδύσεων σε κατοικίες. Άνοδο σημείωσαν επίσης και οι επενδύσεις σε εξοπλισμό, με αποτέλεσμα ο ρυθμός αύξησης του συνόλου των επενδύσεων να ανέλθει στο 15,8%.

Αντίθετα, παρά την άνοδο των εξαγωγών αγαθών κατά 5,8% σε σταθερές τιμές οι εξαγωγές υπηρεσιών μειώθηκαν κατά 4,4% και συνολικά ο όγκος των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών μειώθηκε κατά 0,2%. Παράλληλα, ο ρυθμός ανόδου των εισαγωγών αγαθών και υπηρεσιών ήταν 8,0%, με αποτέλεσμα η συμβολή του εξωτερικού τομέα στη μεταβολή του ΑΕγχ.Π. να είναι ιδιαίτερα αρνητική¹.

Ανάλογη με την πορεία του ΑΕγχΠ ήταν και η εξέλιξη που παρουσιάζει ο δείκτης της παραγωγικότητας της εργασίας τόσο ανά εργαζόμενο όσο και ανά ώρα εργασίας. Έτσι όσον αφορά την παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο, ενώ το 1994 ανερχόταν στο 78,8% του κοινοτικού μέσου όρου, το 2003 προβλέπεται να αγγίζει το 91,8%, ενώ όσον αφορά την παραγωγικότητα ανά ώρα εργασίας, αυτή από το 66,6% του κοινοτικού μέσου όρου το 1994 αναμένεται να αγγίξει το 74,3% το 2003².

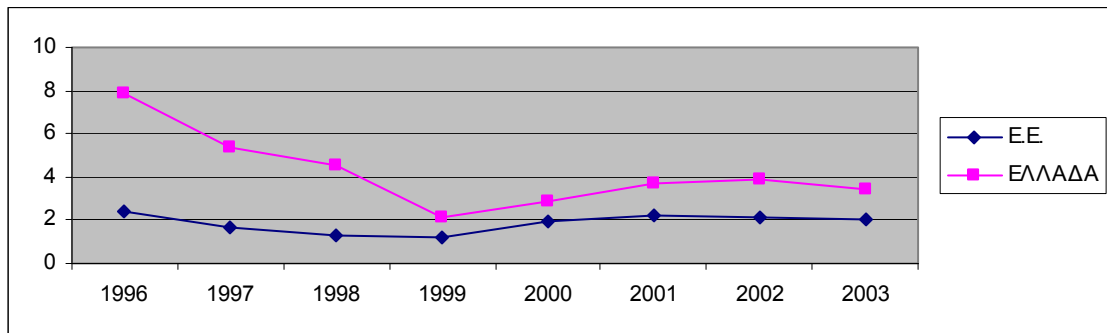
Παρά τις θετικές εξελίξεις στα προαναφερθέντα μεγέθη και τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης που εμφανίζει η Ελληνική Οικονομία τα τελευταία χρόνια, ορισμένοι κρίσιμοι μακροοικονομικοί δείκτες εμφανίζονται, στην ίδια χρονική περίοδο, να παρουσιάζουν στασιμότητα ακόμα και επιδείνωση. Έτσι, κατά το προηγούμενο έτος ο πληθωρισμός παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα [3,4% έναντι 2,0% στην Ε.Ε.] (Διάγραμμα 2), το εμπορικό ισοζύγιο και το συνολικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών επιδεινώθηκε, η προσέλκυση ξένων επενδύσεων υπήρξε εξαιρετικά χαμηλή, ενώ η εμμονή του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα σε συνδυασμό με την ανατίμηση του ευρώ οδήγησαν στην επιδείνωση της ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας. Τέλος, όσον αφορά τα δημόσια οικονομικά η υστέρηση των εσόδων και οι υπερβάσεις που σημειώθηκαν κυρίως όσον αφορά στο κόστος των Ολυμπιακών Αγώνων οδήγησαν στην διεύρυνση του ελλείμματος στο 4,6% του Α.Εγχ.Π. και στην παραμονή του Δημοσίου Χρέους σε υψηλά επίπεδα, στο 109,9% του Α.Εγχ.Π. για το 2003.

---

¹ Εξαμηνιαία Έκθεση Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών, Ιούνιος 2004.

Διάγραμμα 2: Η Εξέλιξη του Πληθωρισμού σε Ελλάδα – ΕΕ15

Πηγή: Eurostat - Structural Indicators

Τα μεγέθη των παραπάνω δεικτών καταδεικνύουν ορισμένες χρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες της Οικονομίας οι οποίες εξακολουθούν υφιστάμενες, περιορίζοντας τις δυνατότητές της για μεγαλύτερους ρυθμούς ανάπτυξης. Η εξάλειψή τους σε συνδυασμό με την γενικότερη μακροοικονομική σταθερότητα αποτελούν άμεση προτεραιότητα της Ελληνικής Κυβέρνησης, η οποία ήδη έχει σχεδιάσει τις επιβαλλόμενες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και θεσμικές παρεμβάσεις, με αφετηρία τον νέο φορολογικό καθώς και τον νέο αναπτυξιακό νόμο, που σύντομα θα εγκριθούν από το Ελληνικό Κοινοβούλιο. Η επίτευξη και διατήρηση δημοσιονομικής ισορροπίας και η σταθερότητα των τιμών αποτελούν τα δύο θεμέλια πάνω στα οποία θα οικοδομηθεί ένα σταθερότερο μακροοικονομικό περιβάλλον. Παρά τα ανωτέρω δεδομένα ως τελικός στόχος παραμένει η διατήρηση των υψηλών ρυθμών αύξησης του Α.Ε.Π., σε επίπεδα υψηλότερα του Κοινοτικού μέσου όρου, ώστε να καταστεί δυνατή η δημιουργία περισσότερων νέων θέσεων εργασίας. Επιπλέον, με τη μεθοδική στρατηγική παρέμβαση στη βελτίωση των διαφόρων ειδικοτήτων της προσφοράς εργασίας και της συνακόλουθης αύξησης της απασχόλησης, επιτυγχάνεται η μείωση της ανεργίας μέσα σε ένα πλαίσιο κοινωνικής συνοχής.

2. Οι Εξελίξεις στην Αγορά Εργασίας για το 2003

2.1. Απασχόληση

Στη διάρκεια του 2003 σημειώθηκε αύξηση του εργατικού δυναμικού ως ποσοστού του πληθυσμού εργάσιμης ηλικίας (15 έως 64 ετών) (μετανάστες κ.ά.) το οποίο συνήθως

² Στοιχεία Eurostat (βλ. Διάγραμμα 5)

αναφέρεται ως 'ποσοστό συμμετοχής', αντιστρέφοντας μια ανησυχητική καθοδική τάση των προηγούμενων ετών.³

Η ανάλυση της απασχόλησης κατά φύλο αποκαλύπτει ένα μεγάλο χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών. Η διαφορά του ποσοστού απασχόλησης μεταξύ αντρών και γυναικών φτάνει σχεδόν τις 30 ποσοστιαίες μονάδες (72,4% έναντι 43,8%), καθιστώντας την Ελλάδα, ως μία από τις χώρες με τη μεγαλύτερη διαφορά στα ποσοστά απασχόλησης αντρών και γυναικών για το 2003. Η ανάλυση της απασχόλησης κατά ηλικιακή ομάδα φανερώνει ότι **το ποσοστό απασχόλησης των νέων είναι ιδιαίτερα χαμηλό** (25,5% το 2003), απέχει κατά 14 περίπου ποσοστιαίες μονάδες από τον κοινοτικό μέσο όρο. Το χαμηλό ποσοστό απασχόλησης στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ετών στην Ελλάδα υπαγορεύεται από τη συμμετοχή της ομάδας αυτής στο εκπαιδευτικό σύστημα, αλλά και από την ανεργία που εμφανίζεται στην ομάδα αυτή. Από την άλλη πλευρά, το ποσοστό απασχόλησης για την ηλικιακή ομάδα 55-64 ετών ήταν το 2003 42,1%, υψηλότερο κατά 2,4 ποσοστιαίες μονάδες από το αντίστοιχο για το 2002 (39,7%), αλλά και υψηλότερο κατά μισή ποσοστιαία μονάδα από το αντίστοιχο στην ΕΕ-15 (41,7%). Το ποσοστό απασχόλησης των γυναικών ηλικίας 55-64 ετών ήταν το 2003 26,2% έναντι 24,4% το 2002, ενώ των αντρών 59,2% έναντι 56,0% το 2002. **Η μερική απασχόληση**, παρά τις ελαφρές αυξομειώσεις των τελευταίων ετών, παραμένει εξαιρετικά

³ Έτσι, το ποσοστό συμμετοχής στο σύνολο του πληθυσμού ηλικίας 15-64 διαμορφώθηκε σε 63,9%, παρουσιάζοντας μικρή αύξηση σε σχέση με το 2002 (63,1%), παραμένοντας ωστόσο μακριά κατά 6,1 ποσοστιαίες μονάδες από τον μέσο όρο της ΕΕ-15 (70,0%). Για τους άντρες, το ποσοστό συμμετοχής στην απασχόληση το 2003 διαμορφώθηκε στο 77,2%, ενώ το ποσοστό συμμετοχής για τις γυναίκες διαμορφώθηκε σε 51,1%.

Το ποσοστό απασχόλησης (ηλικιακή ομάδα 15-64 ετών) το 2003 στην Ελλάδα διαμορφώθηκε σε 57,8%, αυξημένο κατά 1,1 ποσοστιαία μονάδα από το προηγούμενο έτος (56,7%), αλλά αρκετά χαμηλότερο από το αντίστοιχο της ΕΕ-15 (64,4%) και μακριά από το στόχο της Λισσαβόνας (70% το 2010) (Διάγραμμα 3).

Διάγραμμα 3: Ποσοστό Απασχόλησης (%) σε Ελλάδα – ΕΕ15: 1999- 2003

Πηγή: Eurostat – Structural Indicators

περιορισμένη και καθηλωμένη σε χαμηλά επίπεδα (2,3% στο σύνολο, 1,4% για τους άντρες και 3,2% για τις γυναίκες)⁴.

2.2. Ανεργία

Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που έχει ανακοινώσει η Εθνική Στατιστική Υπηρεσία (ΕΣΥΕ), το ποσοστό της ανεργίας σε ετήσια βάση, για το έτος 2003, εμφανίζεται να έχει σημειώσει μικρή κάμψη έναντι του 2002. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας το 2003 ανήλθε στο 9,3%, χαμηλότερο κατά 0,7 ποσοστιαίες μονάδες από το αντίστοιχο για το 2002 (10,0%) και υψηλότερο κατά 1,2 ποσοστιαίες μονάδες από το ευρωπαϊκό μέσο όρο (8,1%)⁵.

Και στα ποσοστά ανεργίας το χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών παραμένει υψηλό. Πιο συγκεκριμένα, το ποσοστό ανεργίας των αντρών στην Ελλάδα το 2003 διαμορφώθηκε σε 5,9% μειωμένο από το αντίστοιχο του 2002 (6,6%), ενώ των γυναικών σε 14,2%, χαμηλότερο από το αντίστοιχο του 2002 (15,0%), αλλά υψηλότερο κατά 5,2 ποσοστιαίες μονάδες από το αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο που ήταν 9,0%. Από την διάρθρωση της ανεργίας κατά ομάδες ηλικιών, προκύπτει ότι **τα υψηλότερα ποσοστά παρατηρούνται στους νέους** ηλικίας 15-24. Η αναλογία ανεργίας των νέων (youth unemployment ratio) [το σύνολο των ανέργων στην ηλικιακή ομάδα 15-24 ως ποσοστό του συνολικού πληθυσμού στην ίδια ηλικιακή ομάδα] το 2003 ήταν 9,1%, υψηλότερη από τον αντίστοιχο ευρωπαϊκό μέσο όρο που βρισκόταν την ίδια περίοδο στο 7,5%. Η αναλογία ανεργίας των αντρών στην Ελλάδα το 2003 ήταν χαμηλότερη από αυτή των γυναικών κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες (7,1% έναντι 11,1%). Υψηλό παραμένει και το ποσοστό μακροχρόνιας ανεργίας [το σύνολο του πληθυσμού των μακροχρόνια ανέργων (12 μήνες ή και περισσότερο) ως ποσοστό του συνολικού ενεργού πληθυσμού] το οποίο το 2003 διαμορφώθηκε στην ίδια τιμή με το 2002, στο 5,1% (2,8% για τους άνδρες έναντι 8,4% για τις γυναίκες), υψηλότερο κατά 1,8% από το μέσο όρο της ΕΕ-15 (3,3%).

3. Πρόοδος ως προς τους τρεις πρωταρχικούς στόχους.

Η επιτυχής εφαρμογή της Στρατηγικής της Λισσαβόνας απαιτεί τη συμβολή των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών προς της επίτευξη των τριών πρωταρχικών στόχων: της πλήρους απασχόλησης, της βελτίωσης της ποιότητας και παραγωγικότητας της εργασίας και της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και ενσωμάτωσης.

---

⁴ Στοιχεία Eurostat

⁵ Στοιχεία Eurostat

3.1. Πλήρης Απασχόληση

Ο στόχος της Ε.Ε. για πλήρη απασχόληση προϋποθέτει την αύξηση των ποσοστών απασχόλησης των κρατών μελών, ώστε να επιτευχθούν οι επιμέρους ποσοτικοί στόχοι που έχουν τεθεί σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Ευρωπαϊκοί στόχοι για την απασχόληση:

- *Συνολικό ποσοστό απασχόλησης 67% για το 2005 και 70% το 2010*
- *Ποσοστό γυναικείας απασχόλησης 57% για το 2005 και 60% το 2010*
- *Ποσοστό ηλικιωμένων εργαζομένων (55-64) 50% το 2010*

Η Ελλάδα, παρά τη μικρή βελτίωση τόσο του ποσοστού απασχόλησης όσο και του ποσοστού συμμετοχής στην απασχόληση των τελευταίων δύο ετών, εξακολουθεί να παραμένει μακριά από τους στόχους της Λισσαβόνας. Ως εκ τούτου, απαιτείται περαιτέρω εντατικοποίηση των προσπαθειών προς την κατεύθυνση της αύξησης της απασχόλησης και της καταπολέμησης της ανεργίας

Η θέση της Ελλάδας σε σχέση με τους Ευρωπαϊκούς στόχους για την απασχόληση (2003):

- *Συνολικό ποσοστό απασχόλησης 57,8%*
- *Ποσοστό γυναικείας απασχόλησης 43,8%*
- *Ποσοστό ηλικιωμένων εργαζομένων (55-64) 42,1%*

Οι διαπιστώσεις που γίνονται στο ΕΣΔΑ 2003 ως προς τα χαρακτηριστικά της ανεργίας και της απασχόλησης στην Ελλάδα, υπαγορεύουν αντίστοιχο μίγμα πολιτικών και προτεραιοτήτων.

Συγκεκριμένα:

Η ανεργία στην Ελλάδα εντοπίζεται κυρίως στις γυναίκες, στους νέους και στους νέο-εισερχόμενους στην αγορά εργασίας, ενώ τείνει να έχει μεγαλύτερη διάρκεια σε σχέση με την Ευρώπη. Αυτό σημαίνει ότι **μία από τις κεντρικές επιδιώξεις παραμένει η καταπολέμηση των παραγόντων που δυσκολεύουν την είσοδο στην απασχόληση.**

- Ως προς την συμμετοχή με πλήρη απασχόληση, οι αναξιοποίητες «δεξαμενές» εργασίας εντοπίζονται κυρίως στις γυναίκες, που αντιμετωπίζουν αυξημένες οικογενειακές υποχρεώσεις και στους νέους που καλούνται να συνδυάσουν επαγγελματική δραστηριότητα και σπουδές. Ως εκ τούτου, **βασικές προτεραιότητες για την αύξηση της εν γένει απασχόλησης, αναδεικνύονται η βελτίωση της ελκυστικότητας της**

εργασίας και η ανάδειξη ποικίλων μορφών απασχόλησης, προκειμένου η τελευταία να καθίσταται συμβατή με τις ανάγκες των ατόμων, που για διάφορους λόγους δεν επιλέγουν πλήρη και αποκλειστική απασχόληση (Σύσταση της Ε.Ε.) και διεύρυνση των υποδομών φροντίδας για ενίσχυση της επαγγελματικής πορείας των γυναικών (Σύσταση της Ε.Ε.), λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτεροτήτων της παράδοσης και δομής της ελληνικής οικογένειας.

- Το πρόβλημα της απασχόλησης στην Ελλάδα είναι τόσο πρόβλημα προσφοράς όσο και ζήτησης εργασίας. Ως εκ τούτου, **βασικός προσανατολισμός της ελληνικής στρατηγικής απασχόλησης είναι η ενίσχυση της ζήτησης διαφόρων μορφών και ειδικοτήτων εργασίας**, με στόχο η ανάπτυξη να δημιουργεί θέσεις απασχόλησης ικανές να απορροφήσουν την ανεργία και την αεργία. Παράλληλα, εντατική θα είναι η προσπάθεια τόνωσης της προσφοράς εργασίας και συνεχούς αναβάθμισης των προσόντων, καθώς και η παρέμβαση για την απόκτηση δεξιοτήτων και γνώσεων του εργατικού δυναμικού της χώρας, καταλλήλων για την κάλυψη συγχρόνων ανταγωνιστικών θέσεων εργασίας.

Στο πλαίσιο των παραπάνω στόχων και προτεραιοτήτων και ως ανταπόκριση στις Κατευθυντήριες Γραμμές και τις Συστάσεις της Επιτροπής, έχουν ληφθεί από τη χώρα μας μια σειρά μέτρων που επιχειρούν να συμβάλλουν στη βελτίωση των δεικτών απασχόλησης (βλ. ειδικότερα μέρος Β'). Ωστόσο, πολλές από τις ανωτέρω ρυθμίσεις δεν έχουν φέρει μέχρι σήμερα τα προσδοκώμενα αποτελέσματα., καθότι δεν είχαν σχεδιαστεί ως τμήμα μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης, στην προσπάθεια διαμόρφωσης της προσφοράς των καταλληλότερων ειδικοτήτων εργασίας, για την κάλυψη σύγχρονων δυναμικά εξελισσομένων νέων θέσεων εργασίας (σύζευξη προσφοράς/ζήτησης – job matching).

Η επιταχυνόμενη οικονομική ανάπτυξη και η συνακόλουθη αύξηση της απασχόλησης καθώς και η καταπολέμηση της ανεργίας, αποτελούν πρωταρχικούς στόχους για την ελληνική κυβέρνηση, με σκοπό την αύξηση της ευημερίας των πολιτών. Στο πλαίσιο αυτό, λαμβανομένων υπόψη των ελλείψεων και αδυναμιών των μέχρι τώρα θεσμικών παρεμβάσεων αλλά και των Συστάσεων 2003 της Επιτροπής που ενσωματώνουν και τις προτεραιότητες που θέτει η Έκθεση Κοκ, λαμβάνονται ήδη αλλά και προωθούνται περαιτέρω και στο άμεσο μέλλον πολιτικές πρωτοβουλίες και μεταρρυθμίσεις, με κύριο στόχο την κατά το δυνατόν ταχύτερη πορεία σύγκλισης των δεικτών απασχόλησης με τον μέσο όρο της Ε.Ε.. Οι συγκεκριμένες πρωτοβουλίες και μεταρρυθμίσεις ενεργούν σε τέσσερις τομείς, οι οποίοι μαζί με τους επιδιωκόμενους επιμέρους στόχους, αναλύονται ως εξής:

3.1.1. Αύξηση της προσαρμοστικότητας των εργαζομένων και των επιχειρήσεων

- Επέκταση μερικής απασχόλησης τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα με προτεραιότητα στις άνεργες γυναίκες, στους πολύτεκνους, στους μακροχρόνια άνεργους, στα άτομα που είναι κοντά στην συνταξιοδότηση και στους «άνεργους συνεπεία ομαδικών απολύσεων»
- Μείωση της γραφειοκρατίας και απλοποίηση των διαδικασιών για τις επιχειρήσεις
- Αναμόρφωση του πτωχευτικού δικαίου με στόχο την μείωση των υπερβολικών κινδύνων για τους επιχειρηματίες και την εξάλειψη του στίγματος της αποτυχίας (πτώχευσης).
- Φορολογική μεταρρύθμιση, η οποία θα περιλαμβάνει και την μείωση της επαχθούς σήμερα φορολογίας των επιχειρήσεων
- Αναμόρφωση του αναπτυξιακού νόμου μέσω του οποίου θα επιδιωχθούν μεταξύ άλλων η προσέλκυση νέων κεφαλαίων, η άρση των περιφερειακών ανισοτήτων, η αύξηση της απασχόλησης και η εισαγωγή νέων τεχνολογιών αιχμής σε συνδυασμό με την εφαρμογή καινοτόμων επιχειρηματικών δράσεων
- Καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας.

3.1.2. Προσέλκυση περισσότερων ατόμων στην αγορά εργασίας, καθιστώντας την εργασία πραγματική επιλογή για όλους

- Προώθηση ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης. Κίνητρα για αύξηση της απασχόλησης των γυναικών, των νέων, των ηλικιωμένων και ΑΜΕΑ
- Οργανωτική και ποιοτική αναβάθμιση του Ο.Α.Ε.Δ. προκειμένου να ανταποκρίνεται καλύτερα στις ανάγκες της αγοράς εργασίας
- Επανεναξίωση των ανέργων στην αγορά εργασίας.

3.1.3. Μεγαλύτερη και πιο αποτελεσματική επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο και τη δια βίου μάθηση

- Εκπόνηση προγραμμάτων κατάρτισης και επιμόρφωσης ανά νομό, στοιχείο το οποίο θα ενισχυθεί από τον αναβαθμισμένο ρόλο των ΚΠΑ, τα οποία θα τηρούν ανά περιφέρεια ευθύνης τους τα δημογραφικά χαρακτηριστικά κάθε ανέργου και θα εντοπίζουν τις ανάγκες για το είδος της κατάρτισής τους.
- Επιμήκυνση της διάρκειας των προγραμμάτων απόκτησης εργασιακής εμπειρίας.
- **Αλλαγές στον τρόπο λειτουργίας των κέντρων κατάρτισης.**
Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των δομών της κατάρτισης. Καθιέρωση και εφαρμογή συστήματος αξιολόγησης των προγραμμάτων σπουδών, των παρεχομένων

γνώσεων και των αποτελεσμάτων της κατάρτισης, σε σχέση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

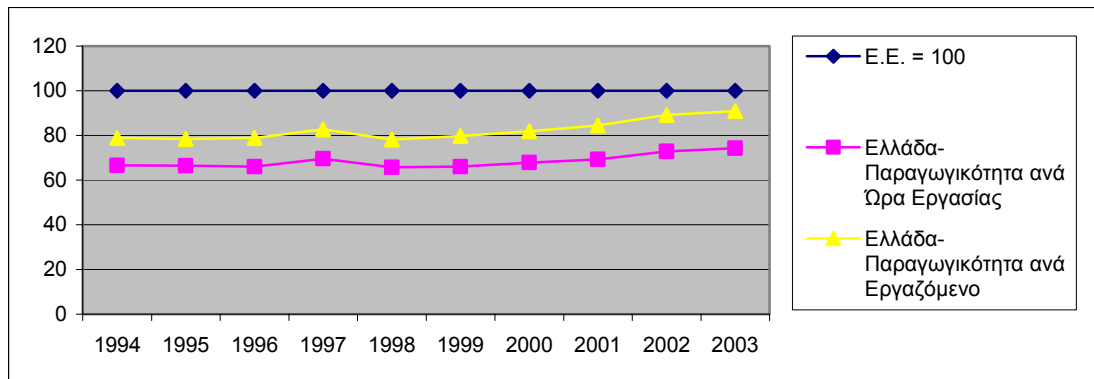
3.1.4. Ποιότητα και Παραγωγικότητα της εργασίας

Η ποιότητα των συνθηκών εργασίας είναι μια πολυδιάστατη έννοια. Περιλαμβάνει τόσο εγγενή χαρακτηριστικά της ίδιας της εργασίας (ικανοποίηση από την εργασία, ωράριο εργασίας, περιεχόμενο της εργασίας, αντιστοίχιση χαρακτηριστικών της εργασίας και δεξιοτήτων του εργαζομένου, ευκαιρίες για κατάρτιση και δια βίου μάθηση), όσο και ευρύτερα χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας (ισότητα των φύλων, υγιεινή και ασφάλεια στην εργασία, πρόσβαση στην εργασία, ισορροπία ανάμεσα στην ευελιξία και την ασφάλεια στην εργασία, κοινωνικός διάλογος, καταπολέμηση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας κ.λπ.). Η ενίσχυση της ποιότητας της εργασίας έχει θετικό αντίκτυπο και στην αύξηση της απασχόλησης και στην αύξηση της παραγωγικότητας και την οικονομική ανάπτυξη.

Ειδικότερα, η Ελλάδα τα τελευταία χρόνια έχει ξεκινήσει μια συντονισμένη προσπάθεια για την προαγωγή της υγιεινής και ασφάλειας στην εργασία που αποτελεί μια σημαντική πτυχή της ποιότητας της εργασίας. Η προσπάθεια αυτή έχει ως στόχο τη συνεχή βελτίωση των συνθηκών εργασίας μέσω της πρόληψης του εργατικού κινδύνου, της μείωσης των εργατικών ατυχημάτων και της προαγωγής της υγείας των εργαζομένων. Η αποτελεσματικότητα των μέτρων που λαμβάνονται -π.χ. σύσταση ελεγκτικού μηχανισμού Σ.Ε.Π.Ε.- αποτυπώνεται στην πτωτική τάση των εργατικών ατυχημάτων τα τελευταία χρόνια. Η ποιότητα στην εργασία ενισχύεται επίσης και με μια σειρά άλλων πολιτικών, όπως αυτές που στοχεύουν στην προώθηση της δια βίου μάθησης και αύξησης της συμμετοχής στην κατάρτιση [Κατευθυντήρια Γραμμή 4 – Σύσταση 3], στην ισότητα των δύο φύλων [Κατευθυντήρια Γραμμή 7], στην καταπολέμηση των διακρίσεων στην αγορά εργασίας [Κατευθυντήρια Γραμμή 8], και στην καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας [Κατευθυντήρια Γραμμή 9].

Η εξέλιξη που παρουσιάζει ο δείκτης της παραγωγικότητας της εργασίας τόσο ανά εργαζόμενο όσο και ανά ώρα εργασίας ήταν ανάλογη με την πορεία του Α.Εγχ.Π. Έτσι, όσον αφορά την παραγωγικότητα ανά εργαζόμενο, ενώ το 1994 ανερχόταν στο 78,8% του κοινοτικού μέσου όρου, το 2003 προβλέπεται να αγγίξει το 91,8%, ενώ όσον αφορά την παραγωγικότητα ανά ώρα εργασίας αυτή από το 66,6% του κοινοτικού μέσου όρου το 1994 αναμένεται να αγγίξει το 74,3% το 2003 (Διάγραμμα 5).

Διάγραμμα 5: Παραγωγικότητα της Εργασίας ανά Ώρα Εργασίας και ανά Εργαζόμενο

Πηγή: Eurostat - Structural Indicators

4. Κοινωνική Συνοχή και Ενσωμάτωση

Οι πολιτικές και στρατηγικές που εφαρμόζονται στην Ελλάδα για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού και κατ' επέκταση για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης αποτυπώνονται στο ΕΣΔ/ένταξη 2003-2005 που υποβλήθηκε στην Επιτροπή τον Ιούλιο του 2003. Η Έκθεση δεν έχει στόχο την αξιολόγηση της προόδου που έχει επιτευχθεί όσον αφορά τις εθνικές στρατηγικές για την καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού σύμφωνα με τους κοινωνικούς και οικονομικούς στόχους όπως καθορίστηκαν σε σχέση με τη στρατηγική της Λισσαβόνας, δεδομένου ότι η αξιολόγηση αυτή θα διενεργηθεί το 2005.

Το Σχέδιο Δράσης για την Κοινωνική Ένταξη 2003-2005 που υποβλήθηκε από την Ελλάδα, προτείνει την επιδίωξη δέκα Εθνικών Κοινωνικών Στόχων μέχρι το 2010 σε επτά σημαντικούς τομείς για την κοινωνική ένταξη. Κύριος στόχος της κοινωνικής πολιτικής είναι η μείωση του αριθμού των ατόμων που απειλούνται από τη φτώχεια. Η επίτευξη των δέκα ποσοτικοποιημένων στόχων, όπως έχουν ήδη τεθεί στο ΕΣΔ/Ένταξη 2003-2005 και ορίζονται για το 2010, σύμφωνα με τους στόχους της Λισσαβόνας, προϋποθέτει συντονισμένες πολιτικές.

Μια σειρά νέων μέτρων θα ενισχύσουν τις πρωτοβουλίες που έχουν ήδη αναπτυχθεί στον τομέα της Κοινωνικής Συνοχής και Ενσωμάτωσης. Τα μέτρα αυτά αναφέρονται στα άτομα με αναπηρία, στους πολύτεκνους, στους παλινοστούντες ομογενείς, στους Έλληνες τσιγγάνους, στους μετανάστες και στην ενίσχυση των οικονομικά ασθενέστερων οικογενειών για την απόκτηση στέγης.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ Κ.Γ. – ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ – ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Κατευθυντήρια Γραμμή 1: ενεργητικά και προληπτικά μέτρα για τους ανέργους και τους άεργους

1. Αποτίμηση

Ο βασικός φορέας υλοποίησης των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης είναι ο ΟΑΕΔ, που εποπτεύεται από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Στην Ελλάδα η αναδιάρθρωση των δημοσίων υπηρεσιών απασχόλησης αποδείχτηκε μακρόχρονο και επίπονο έργο. Τα Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης δεν έχουν αποδώσει μέχρι σήμερα τα αναμενόμενα, απαιτείται συνεπώς εντατικοποίηση της προσπάθειας και περαιτέρω αλλαγές, ώστε να επιτευχθεί ο στόχος της εξατομικευμένης προσέγγισης του συνόλου των ανέργων, της επαναπροώθησής τους στην απασχόληση και της ουσιαστικής συμβολής τους στη διάγνωση των αναγκών της αγοράς εργασίας. Τα τελευταία έτη δημιουργήθηκαν 71 Κέντρα Προώθησης της Απασχόλησης, στα οποία προσλήφθηκαν 471 εργασιακοί σύμβουλοι οι οποίοι παρέχουν εξατομικευμένη προσέγγιση στους ανέργους, σε περιορισμένη κλίμακα μέχρι σήμερα.

Όσον αφορά στη στατιστική παρακολούθηση, για την οποία υπάρχει η σχετική σύσταση, η ανάπτυξη και λειτουργία συστήματος επιτελικής πληροφόρησης (MIS) για την αξιόπιστη καταγραφή των διαρθρωτικών στοιχείων της εγγεγραμμένης ανεργίας και τον υπολογισμό δεικτών για την εξέλιξη και την αποτελεσματικότητα των δράσεων που υλοποιούνται για την ενεργοποίηση των ανέργων είναι σημαντική.

Συγκεκριμένα το μηχανογραφικό σύστημα που ανέπτυξε η αρμόδια θυγατρική εταιρεία του ΟΑΕΔ, ΠΑΕΠ Α.Ε., από τον Οκτώβριο του 2003 επιτρέπει τον υπολογισμό των δεικτών για την αξιολόγηση των παρεχόμενων υπηρεσιών και της εξέλιξης των μεγεθών της εγγεγραμμένης ανεργίας, αλλά και της αποτελεσματικότητας των δράσεων που υλοποιούνται για την ενεργοποίηση των ανέργων.

Ο ΟΑΕΔ υλοποιεί μία σειρά προγραμμάτων για την ενίσχυση της απασχόλησης και την καταπολέμηση της ανεργίας: προγράμματα κατάρτισης, προγράμματα εργασιακής εμπειρίας (Stage), προγράμματα επιδοτούμενης αυτοαπασχόλησης (NEE) και προγράμματα επιδοτούμενης μισθωτής απασχόλησης (NΘΕ). Στο διάστημα 2003-2004 υλοποιούνται και ειδικότερα προγράμματα όπως το πρόγραμμα Stage στο χώρο της υγείας, το πρόγραμμα Stage για τους Ολυμπιακούς Αγώνες, προγράμματα κατάρτισης ανέργων σε βασικές και

εξειδικευμένες δεξιότητες νέων τεχνολογιών, πρόγραμμα ΝΘΕ στον τομέα του περιβάλλοντος και του πολιτισμού, πρόγραμμα ΝΘΕ για άτομα πλησίον της σύνταξης, πρόγραμμα ΝΕΕ για την προώθηση της επιχειρηματικότητας στην κοινωνία της πληροφορίας, περιφερειακά προγράμματα, καθώς και προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε νομούς που παρουσιάζουν αυξημένα προβλήματα ανεργίας.

Τα προγράμματα που υλοποιούνται από τον ΟΑΕΔ, συχνά θεωρούνται γραφειοκρατικά, τόσο από τους ανέργους όσο και από τις επιχειρήσεις. Επιπρόσθετα, αμφισβητείται η αποτελεσματικότητα ορισμένων από αυτά στην ενίσχυση της απασχόλησης τόσο από τους συμμετέχοντες όσο και από τους κοινωνικούς εταίρους. Η συμβολή τους στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης είναι υπολογίσιμη, αλλά επιδέχονται σημαντικές βελτιώσεις, ώστε να αυξηθεί σημαντικά η αποτελεσματικότητά τους⁶.

Η εξατομικευμένη προσέγγιση του ανέργου εφαρμόστηκε μέχρι σήμερα σε μικρή έκταση. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με στοιχεία της ΠΑΕΠ, στις 31/8/2004, το 17% των εγγεγραμμένων ανέργων είχαν ωφεληθεί από εξατομικευμένες υπηρεσίες, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό για τις γυναίκες ανέρχεται σε 20%.

Μέσω των ΚΠΑ δόθηκε η δυνατότητα ένταξης σε μέτρα εργασιακής εμπειρίας, επιδοτούμενης απασχόλησης ή αυτοαπασχόλησης και κατάρτισης σε 56.644 ανέργους. Οι γυναίκες, οι νέοι, τα άτομα με αναπηρία και άλλες ευπαθείς ομάδες στηρίζονται εντονότερα είτε με ειδικά μέτρα είτε με επιλεκτική μεταχείριση από τα γενικά μέτρα. Επίσης, εφαρμόζονται από τον ΟΑΕΔ μέτρα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων σε περιπτώσεις αναδιαρθρώσεων, καθώς και μέτρα σε τοπικό επίπεδο.

Σημαντική επίσης συμβολή στην καταπολέμηση της ανεργίας αποτελούν τα μέτρα για την κατάρτιση των ανέργων, όπου μέσω του ΟΑΕΔ και των ΚΕΚ στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» ωφελήθηκαν 48.236 άνεργοι. Μέσω των Περιφερειακών Προγραμμάτων καταρτίστηκαν 19.156 άνεργοι. Επίσης, σημαντική συμβολή στην αναβάθμιση των δεξιοτήτων 20.000 ατόμων είχαν τα προγράμματα που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Κοινωνία Της Πληροφορίας».

---

⁶ Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα πεδίου (ΠΑΕΠ Α.Ε., 2004, «Ζήτηση ειδικικοτήτων και δεξιοτήτων στην ελληνική αγορά εργασίας. Αποτελέσματα έρευνας στις ιδιωτικές επιχειρήσεις», σελ. 96), για τα προγράμματα δημιουργίας επιδοτούμενων θέσεων απασχόλησης το 25,3% των επιχειρήσεων δεν θα προσλάμβανε τους συμμετέχοντες στα σχετικά προγράμματα του ΟΑΕΔ αν δεν ελάμβανε τη σχετική επιδότηση. Η συμβολή αυτή των προγραμμάτων στη διευκόλυνση των επιχειρήσεων να δημιουργήσουν θέσεις απασχόλησης και στην ενεργοποίηση των ανέργων δεν είναι αμελητέα αν και δεν διαχέεται εξίσου σε όλες τις κατηγορίες κλάδων, μεγέθους και άλλων χαρακτηριστικών επιχειρήσεων και ανέργων.

Σχετικά πρόσφατα θεσμοθετήθηκαν και λειτουργούν πλέον νόμιμα στην ελληνική αγορά εργασίας τα Ιδιωτικά Γραφεία Συμβούλων Εργασίας (ΙΓΣΕ). Πλην όμως, η παρέμβασή τους στην τοποθέτηση ανέργων, παρότι παρουσιάζει αυξητική τάση εξακολουθεί να είναι πολύ μικρή και αφορά συγκεκριμένο κομμάτι της αγοράς. Η λειτουργία του θεσμού των Εταιριών Προσωρινής Απασχόλησης (ΕΠΑ) επεκτείνεται αλλά με αργούς ρυθμούς δεδομένου ότι μέχρι σήμερα έχουν ιδρυθεί 10 ΕΠΑ και έχουν ωφεληθεί 9.040 άτομα.

Στα πλαίσια της προσπάθειας για την αποτελεσματικότερη αντιμετώπιση της ανεργίας (η οποία παραμένει σε υψηλά επίπεδα ειδικά σε ορισμένες κοινωνικές ομάδες) απαιτείται συστηματικότερη προσπάθεια, όπως ο **επανακαθορισμός του ρόλου των ΚΠΑ και η αναμόρφωση των προγραμμάτων του ΟΑΕΔ, για τα οποία εκφράζεται προβληματισμός για την μέχρι σήμερα αποτελεσματικότητά τους.**

2. Επικαιροποίηση πολιτικής – Απάντηση στις Συστάσεις

I. Με στόχο την αύξηση του επιπέδου και της αποτελεσματικότητας των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, ώστε να καλύπτεται μεγαλύτερο ποσοστό ανέργων, ενισχύονται σημαντικά στη διάρκεια της περιόδου 2004 – 2006 οι Δημόσιες Υπηρεσίες Απασχόλησης (Δ.Υ.Α.)

ΑΝΑΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΤΟΥ Ο.Α.Ε.Δ.

Ο Ο.Α.Ε.Δ. αναβαθμίζεται και ανασυγκροτείται.

Ενισχύεται ο κοινωνικός και επιχειρησιακός του χαρακτήρας και αναδεικνύεται σε κεντρικό άξονα όλων των δομών στήριξης της Απασχόλησης.

Στα πλαίσια αυτά:

(1) Αναμορφώνονται συνολικά τα Προγράμματα Απασχόλησης και επανασχεδιάζονται προς την κατεύθυνση των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης.

Εφαρμόζεται μια δέσμη μέτρων που περιλαμβάνει:

α) **Κοινωνική Εργασία.** Οι επιδοτούμενοι άνεργοι να μπορούν να παρέχουν κοινωνικό έργο (φύλαξη ατόμων με ειδικές ανάγκες, ηλικιωμένων κ.λ.π.) με μερική ή πλήρη απασχόληση. Το κράτος σε αυτές τις περιπτώσεις θα καλύπτει τις απαιτούμενες πρόσθετες δαπάνες για την ασφαλιστική κάλυψη και το κατώτατο ημερομίσθιο που προβλέπεται από την Εθνική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας. Τα παραπάνω θα ισχύουν και για την απασχόληση του επιδοτούμενου ανέργου στον ιδιωτικό τομέα και για όσο χρόνο θα επιδοτείται.

β) Ρυθμίσεις σχετικές με τη **διεύρυνση** των:

- Επιδοτήσεων του ύψους των εργοδοτικών εισφορών για όσες επιχειρήσεις προσλαμβάνουν ανέργους νέους,
- Επιδοτήσεων του ύψους των εργοδοτικών εισφορών για όσες επιχειρήσεις προσλαμβάνουν άνεργες μητέρες,
- Επιδοτήσεων του ύψους των εργοδοτικών εισφορών για όσες επιχειρήσεις προσλαμβάνουν μακροχρόνια ανέργους.

(2) Ενεργοποιούνται πλέον με συστηματικό τρόπο τα σχετικά μέτρα των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων του Γ' Κ.Π.Σ., που απευθύνονται σε 56.450 ανέργους.

Ο σχεδιασμός των παραπάνω δράσεων απασχόλησης έχει εφεξής εξειδικευμένο και στοχευμένο χαρακτήρα, σε πληθυσμιακό (άνεργες γυναίκες, μειονεκτούσες κοινωνικές ομάδες κλπ), γεωγραφικό (έμφαση στην περιφέρεια) και θεματικό (έμφαση στις Νέες Τεχνολογίες, τον Πολιτισμό και το Περιβάλλον) επίπεδο.

Ήδη στις πρώτες προκηρυχθείσες δράσεις, έμφαση έχει δοθεί στη δραστική απλοποίηση των διαδικασιών και την υποβολή μόνο μιας αίτησης – υπεύθυνης δήλωσης από τον ενδιαφερόμενο (άνεργο, επιχείρηση). Έτσι, δίδεται ιδιαίτερο βάρος στην περιστολή της γραφειοκρατίας, η οποία – όπως καταγράφεται και στις σχετικές έρευνες – αποτρέπει αρκετές επιχειρήσεις από το να κάνουν χρήση των προγραμμάτων του ΟΑΕΔ.

- Το υπό κατάρτιση Πρόγραμμα Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας (Stage) για 3.000 ανέργους ηλικίας 22-40 ετών στους Φορείς Κοινωνικής Ασφάλισης (Ι.Κ.Α., Ο.Γ.Α., Ο.Α.Ε.Ε., κλπ), θα ενισχύσει το εργατικό δυναμικό των ασφαλιστικών φορέων, συμβάλλοντας ταυτόχρονα στην καταπολέμηση της ανεργίας των νέων ανθρώπων.
- Σχεδιάστηκε και υλοποιείται από τον Σεπτέμβριο 2004, η δράση κατάρτισης 25.000 εργαζομένων, σε μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις, στα πλαίσια της αξιοποίησης των πόρων του Λογαριασμού για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση (ΛΑΕΚ).
- Ενισχύεται η κύρια δράση του ΟΑΕΔ, δηλ. η σύζευξη της προσφοράς με τη ζήτηση εργασίας, εισάγοντας καινοτόμες μεθόδους και εργαλεία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η σταδιακή ανάπτυξη του θεσμού των **Προγραμματικών Συμβάσεων**. Στα πρότυπα του επιτυχημένου θεσμού της μαθητείας του (Ο.Α.Ε.Δ.) επιτυγχάνεται η άμεση

σύνδεση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την αγορά εργασίας, μέσω της σύναψης συμβάσεων εγγυημένης απασχόλησης με ενώσεις επαγγελματιών, βιοτεχνών και μεγάλων επιχειρήσεων.

Ο νέος ρόλος των ΚΠΑ διαμορφώνεται ως εξής:

Αναβαθμίζονται οι Εργασιακοί Σύμβουλοι, καθώς ενισχύεται η επανεκπαίδευση και η εξειδίκευσή τους.

Οι Εργασιακοί Σύμβουλοι αναλαμβάνουν πλέον με τρόπο δεσμευτικό, απόλυτα προγραμματισμένο και κεντρικά ελεγχόμενο:

- Την πλήρη εξατομικευμένη προσέγγιση όλων των ανέργων και τη δημιουργία και ηλεκτρονική καταγραφή του «προφίλ», ενός εκάστου εξ αυτών, στο επίπεδο των αναγκών, των δημογραφικών και εκπαιδευτικών χαρακτηριστικών και των δεξιοτήτων,
- Την επαναπροώθηση των ανέργων στην απασχόληση. Αξιοποιούν, προς τούτο, τα πλήρη στοιχεία για την ζήτηση εργαζομένων διαφόρων ειδικοτήτων προς πρόσληψη, που δεσμεύονται οι επιχειρήσεις, με την παροχή τολμηρών κινήτρων, να ανακοινώνουν στα ΚΠΑ,
- Την ενημέρωση και προώθηση μέσα στο χώρο λειτουργίας των επιχειρήσεων των Προγραμμάτων Επιδοτούμενης Απασχόλησης και κυρίως των ενεργητικών πολιτικών επιδότησης της απασχόλησης προς τις οποίες στρέφεται η Κυβέρνηση και ο ΟΑΕΔ.

Ένα μέρος των Εργασιακών Συμβούλων εξειδικεύεται, ώστε να βγαίνει από τα ΚΠΑ και να επισκέπτεται επιχειρήσεις, προωθώντας τα ως άνω προγράμματα. Οι Εργασιακοί Σύμβουλοι συλλέγουν, από την επικοινωνία τους με τις επιχειρήσεις, πολύτιμα στοιχεία, με τα οποία τροφοδοτούν το Πληροφοριακό Σύστημα, προκειμένου να καταρτίζονται Προγράμματα του ΟΑΕΔ με το κατάλληλο περιεχόμενο, που επιβάλλουν οι πραγματικές ανάγκες της αγοράς.

Επιπλέον για να πετύχουν τα ΚΠΑ στο νέο ρόλο τους την περίοδο 2004 – 2005:

- Προχωρεί ταχύτατα η πλήρης ηλεκτρονική οργάνωση και η αναβάθμιση του Πληροφοριακού Συστήματος του ΟΑΕΔ.

- Στους ήδη υπηρετούντες 475 Εργασιακούς Συμβούλους προστίθενται και άλλοι 200 που προσλαμβάνονται τους επόμενους μήνες, μαζί με 200 ακόμη στελέχη διοικητικής υποστήριξης των ΚΠΑ και 37 ειδικούς στην πληροφορική. Σύνολο: 437 νέες προσλήψεις για τα ΚΠΑ.
- Αλλάζει το πλαίσιο λειτουργίας των Εργασιακών Συμβούλων. Συνδέεται η αμοιβή τους – από ένα επίπεδο και πάνω – και η εν γένει εξέλιξή τους στην υπηρεσία, με τα συγκεκριμένα αποτελέσματα της δραστηριότητάς τους, (αριθμός ανέργων στους οποίους βρήκαν δουλειά, αριθμός επιχειρήσεων που επισκέφθηκαν, αριθμός εξατομικευμένων προσεγγίσεων που έκαναν).
- Καταρτίζεται και εφαρμόζεται άμεσα ένα συγκροτημένο Πρόγραμμα επανεκπαίδευσης των Εργασιακών Συμβούλων στα νέα δεδομένα και ζητούμενα της αποστολής τους. Καθιερώνεται η συνεχής ενημέρωση και πληροφόρησή τους, με σεμινάρια, εκπαιδευτικές συναντήσεις κλπ, καθώς και ένα σύστημα ηθικών και άλλων επιβραβεύσεων, γι' αυτούς που διακρίνονται στη δουλειά τους.
- Από την ημέρα της ολοκλήρωσης της ένταξης των υπό πρόσληψη νέων Εργασιακών Συμβούλων στα ΚΠΑ, δρομολογείται μια συνολική προσπάθεια Εξατομικευμένης Προσέγγισης, σε εθνικό επίπεδο, όλων των καταγεγραμμένων ανέργων στον ΟΑΕΔ, με προϋπολογισμένη δυνατότητα ο κάθε ένας Εργασιακός Σύμβουλος να καλεί και να διενεργεί διεξοδική συνέντευξη σε τουλάχιστον 4 ανέργους ανά ημέρα.

Η πλήρης εφαρμογή της Εξατομικευμένης Προσέγγισης του ανέργου και η περαιτέρω παρακολούθησή του στην αγορά εργασίας, θα δώσει την δυνατότητα να αναβαθμισθεί και ολόκληρο το σύστημα της κατάρτισης, ώστε να ανταποκρίνεται στις πραγματικές απαιτήσεις της οικονομίας.

Περαιτέρω, θεσμικά μέτρα υποστηρίζουν σημαντικά την προσπάθεια ενεργοποίησης των ανέργων:

- Ν.3227/04 «Μέτρα για την αντιμετώπιση της ανεργίας και άλλες διατάξεις» Σύμφωνα με το Νόμο, ο επιδοτούμενος άνεργος μπορεί να προσλαμβάνεται ή να τοποθετείται σε θέση εργασίας με πλήρη ή μερική απασχόληση για όσο χρόνο διαρκεί η επιδότηση ανεργίας. Κατά τη διάρκεια της εργασίας του, ο προσλαμβανόμενος ή τοποθετούμενος αμείβεται σύμφωνα με τις διατάξεις που

ισχύουν για τους λοιπούς εργαζόμενους του εργοδότη, ανάλογα με την ειδικότητα που απασχολείται και τις ώρες απασχόλησής του.

Παρέχονται επιπλέον από το Νόμο σημαντικά κίνητρα για την αύξηση της απασχόλησης των γυναικών, των νέων και των ηλικιωμένων, δεδομένου ότι, καθορίζεται ως κίνητρο για την πρόσληψη ανέργων μητέρων με τουλάχιστον δύο τέκνα επιδότηση του εργοδότη ισόποση με το ύψος των εργοδοτικών εισφορών που τον βαρύνουν για την ασφαλιστική κάλυψη των προσλαμβανομένων. Η επιδότηση διαρκεί επί ένα έτος για κάθε τέκνο.

- Ν.3250/04 «Μερική απασχόληση στο Δημόσιο στους ΟΤΑ και στα ΝΠΔΔ» Με τον νόμο αυτό το Δημόσιο, οι Ο.Τ.Α α' και β' βαθμού και τα ΝΠΔΔ επιτρέπεται να προσλαμβάνουν προσωπικό, με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, μερικής απασχόλησης, για την κάλυψη αναγκών που αποσκοπούν στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα προς τους πολίτες.

Σημειώνεται ότι ο παρών Νόμος αντικαθιστά τον Ν. 3174/2003 (ΦΕΚ 205 Α/28-08-2003) «Μερική απασχόληση και υπηρεσίες κοινωνικού χαρακτήρα» διευρύνοντας και αναβαθμίζοντας την λειτουργία του.

Π. Με στόχο την **αναβάθμιση των στατιστικών συστημάτων παρακολούθησης των Δ.Υ.Α.** δημιουργήθηκε το σύστημα επιτελικής πληροφόρησης της ΠΑΕΠ Α.Ε. για την παρακολούθηση της εξατομικευμένης προσέγγισης των ανέργων.

Παράλληλα, προχωρεί με ταχείς πλέον ρυθμούς το **Πληροφοριακό Σύστημα του Ο.Α.Ε.Δ.**

Ήδη λειτουργεί το μηχανογραφικό σύστημα της ΠΑΕΠ Α.Ε ως ένα πρώτο στάδιο καταγραφής των εξατομικευμένων παρεμβάσεων στους ανέργους (από τα ΚΠΑ), το οποίο για πρώτη φορά επιτρέπει την εξαγωγή δεικτών απαιτούμενων από την ΕΕ για την πρόληψη της ανεργίας.

Στη διάρκεια του 2005 θα λειτουργεί πιλοτικά το πληροφοριακό σύστημα του ΟΑΕΔ, πάνω στο οποίο θα οικοδομηθεί το ολοκληρωμένο μοντέλο το οποίο θα είναι έτοιμο εντός του 2006. Έτσι, θα είναι πλέον δυνατή η συνεχής και αντικειμενική καταγραφή της εγγεγραμμένης ανεργίας, καθώς και η δημιουργία μεθοδολογίας για την πλήρη και αναλυτική κατηγοριοποίηση των εγγεγραμμένων στον ΟΑΕΔ και την εξέλιξη της εξατομικευμένης προσέγγισης των ανέργων.

Κατευθυντήρια Γραμμή 2: ενίσχυση της επιχειρηματικότητας για τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης

1. Αποτίμηση

Με τη δεύτερη κατευθυντήρια γραμμή υπογραμμίζεται η ανάγκη δημιουργίας θέσεων απασχόλησης με τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και την προώθηση της ικανότητας των επιχειρήσεων να καινοτομούν.

Ένας από τους κύριους στόχους είναι η διευκόλυνση της δημιουργίας νέων επιχειρήσεων. Αυτός επιτυγχάνεται με την απλοποίηση των διαδικασιών έναρξης και λειτουργίας, των επιχειρήσεων, την υποστήριξη στις ΜΜΕ, την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας με την τροποποίηση του φορολογικού συστήματος, τη δημιουργία επενδυτικών κινήτρων μέσω του αναπτυξιακού πλαισίου και ειδικές δράσεις για την προώθηση της επιχειρηματικότητας ευπαθών ομάδων και τη συμμετοχή του συστήματος κατάρτισης.

Η απλούστευση των διαδικασιών δημιουργίας επιχειρήσεων αποτέλεσαν το επίκεντρο μίας σειράς παλαιότερων ρυθμίσεων. Τον Ιούλιο του 2004 η προσπάθεια ενισχύεται με πρόταση του Υπουργείου Ανάπτυξης για την απλούστευση των διαδικασιών δημιουργίας μεταποιητικών επιχειρήσεων, ώστε να ενθαρρύνεται η δημιουργία νέων επιχειρήσεων, με παράλληλη πρόβλεψη για τις περιβαλλοντολογικές επιπτώσεις της δράσης των επιχειρήσεων, η οποία τέθηκε στη διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης. Τα μέτρα για την τόνωση της επιχειρηματικότητας των γυναικών θεωρούνται επιτυχημένα, τόσο γιατί συμβάλουν στην τόνωση της επιχειρηματικότητας, όσο και γιατί σε ένα βαθμό αίρουν την υποεκπροσώπηση των γυναικών στον τομέα της αυτοαπασχόλησης. Σημαντική θεωρείται και η συμβολή των προγραμμάτων ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των νέων και των αναπήρων.

Όσον αφορά τους νέους θεσμούς για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, η προβλεπόμενη πρόσβαση στο πιστωτικό σύστημα περισσότερων των 10.000 επιχειρήσεων μέσω του Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων δεν κατέστη εφικτή, δεδομένου ότι το Ταμείο Εγγυοδοσίας παρέμεινε ανενεργό. Η χρηματοδότηση καινοτόμων επιχειρήσεων ενισχύθηκε με τις ρυθμίσεις του Ν. 2992/2002, ενώ παράλληλα λειτουργούν από το 2003, 13 Κέντρα Επιχειρηματικής και Τεχνολογικής Ανάπτυξης (ανά περιφέρεια).

Το ζήτημα της σύνδεσης της επιχειρηματικότητας με την εκπαίδευση και την κατάρτιση εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση για τις μικρές επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Η προώθηση ενεργειών κατάρτισης σε επιχειρήσεις μικρού μεγέθους είναι δύσκολη τόσο λόγω του μικρού μεγέθους των επιχειρήσεων και των λειτουργικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν

όσο και λόγω της έλλειψης ανάλογης κουλτούρας από τους διευθύνοντες των επιχειρήσεων αυτών. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα πεδίου στις ιδιωτικές επιχειρήσεις⁷, το 11,8% αυτών οργάνωσαν προγράμματα κατάρτισης του προσωπικού τους τα τελευταία έτη. Χαρακτηριστικό είναι ότι στις επιχειρήσεις με ένα εργαζόμενο το σχετικό ποσοστό ανέρχεται σε 3,8% ενώ στις επιχειρήσεις με περισσότερους από 500 εργαζόμενους ανέρχεται σε 79,2%. Μεγαλύτερη έμφαση θα μπορούσε επίσης να δοθεί στις σχέσεις μεταξύ εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων για την δημιουργία αμφίδρομων θετικών επιπτώσεων. Ο ρόλος των κοινωνικών εταίρων στον τομέα αυτό στην Ελλάδα είναι περιορισμένος.

Συνοψίζοντας σημαντική είναι η προσπάθεια απλούστευσης των διαδικασιών δημιουργίας και λειτουργίας των επιχειρήσεων. Αναμένονται οι αλλαγές του αναπτυξιακού νόμου για την περαιτέρω ενίσχυση της επιχειρηματικότητας. Παράλληλα διαπιστώνεται σημαντικό έλλειμμα στην ενδοεπιχειρησιακή κατάρτιση των μικρών επιχειρήσεων με επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητά τους.

1. Επικαιροποίηση πολιτικής – Απάντηση στις Συστάσεις

Η νέα πολιτική ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας εστιάζεται:

- στη δημιουργία νέων επιχειρήσεων
- στην αύξηση της απασχόλησης στις ήδη υφισταμένες επιχειρήσεις.

Οι διαθέσιμες μελέτες συγκλίνουν στο γεγονός ότι μία επιχείρηση δημιουργεί συνήθως θέσεις απασχόλησης στα πρώτα χρόνια της ζωής της. Στη συνέχεια σταθεροποιείται και μπορεί να ξαναδημιουργήσει θέσεις απασχόλησης, μόνο όταν επεκτείνει τις δραστηριότητές της. Ως εκ τούτου στόχος της νέας πολιτικής είναι να δημιουργηθούν νέες επιχειρήσεις και να στηριχτούν οι επιχειρήσεις στα πρώτα χρόνια της ζωής τους. Οι δράσεις αφορούν :

- απλοποίηση των διαδικασιών δημιουργίας μίας επιχείρησης (Αναμορφώνεται ο Ν.2941/2001 ως προς τη μείωση του χρόνου και του κόστους ίδρυσης νέας επιχείρησης)
- δημιουργία υποδομών σε περιοχές εκτός των αστικών κέντρων που θα έλκουν τις επιχειρήσεις (π.χ. λιμάνια, σιδηροδρομικό και οδικό δίκτυο, τεχνολογικά πάρκα κλπ)
- δημιουργία προϋποθέσεων αναζήτησης εργατικού δυναμικού από την περιοχή, μέσω της αναβάθμισης των ΚΠΑ (βλ. Κ.Γ.1)
- μείωση των φορολογικών συντελεστών για τις επιχειρήσεις από το 35% σε 25% την επόμενη τριετία

---

⁷ ΠΑΕΠ Α.Ε., 2004, «Ζήτηση ειδικοτήτων και δεξιοτήτων στην ελληνική αγορά εργασίας. Αποτελέσματα έρευνας στις ιδιωτικές επιχειρήσεις», σελ.87.

- παροχή ενισχυμένων κινήτρων για την αύξηση της απασχόλησης στις ΜΜΕ, με έμφαση τους κλάδους όπου η χώρα διαθέτει ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα (π.χ. αγροτουρισμός, βιολογικές καλλιέργειες, πολιτιστικός και θρησκευτικός τουρισμός, νέες τεχνολογίες κ.λ.π.) (Νέος Αναπτυξιακός Νόμος)

Ειδικότερα, για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας προωθούνται τα εξής μέτρα:

Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης.

Το Εθνικό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας και Ανάπτυξης αναβαθμίζεται. Διευρύνεται η σύνθεση των μελών του με εκπρόσωπους και άλλων Υπουργείων που σχετίζονται με την αναπτυξιακή διαδικασία και την ανταγωνιστικότητα. Αυξάνονται τα μέλη της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων, που στηρίζει επιστημονικά το έργο του Εθνικού Συμβουλίου, από 7 σε 16. Η Επιτροπή, η σύνθεση της οποίας καλύπτει επιστημονικά όλο το φάσμα λειτουργίας της αγοράς, αξιολογεί τις συνθήκες ανταγωνιστικότητας και εισηγείται μέτρα και πολιτικές βελτιώσής της σε διαρθρωτικό και κλαδικό επίπεδο. Το Συμβούλιο αναλαμβάνει να ενσωματώσει την Ευρωπαϊκή Πολιτική για την Ανταγωνιστικότητα σε εθνικό επίπεδο και να προωθήσει συγκεκριμένες προτάσεις και μέτρα για την ανάπτυξη της οικονομίας. Συγχρόνως, έχουν ξεκινήσει και θα συνεχιστούν με μεγαλύτερη συχνότητα οι συναντήσεις και οι κοινές συνεδριάσεις με τη Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπεία στις Βρυξέλλες καθώς και με το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Ανταγωνιστικότητας, με στόχο την αμφίδρομη ενημέρωση, την ανταλλαγή εμπειριών και την εξεύρεση λύσεων βελτίωσης της ανταγωνιστικότητας.

Εναλλακτικές μορφές χρηματοδότησης των επιχειρήσεων.

Το Υπουργείο Ανάπτυξης παρεμβαίνει δραστικά και ενεργοποιεί νέους τρόπους χρηματοδότησης για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ) θεσμοθετήθηκε το 2002 και από τότε παρέμεινε ανενεργό. Τους τελευταίους μήνες το Ταμείο προχώρησε σε μείωση της προμήθειας του για όλες τις κατηγορίες προϊόντων κατά 0,3%, από 1% σε 0,7%. Ταυτόχρονα, μετά από συμφωνία με τις εμπορικές τράπεζες επετεύχθη η μείωση του βασικού τραπεζικού επιτοκίου δανεισμού κατά 1% για τα επενδυτικά σχέδια για τα οποία παρέχονται εγγυήσεις. Το συνολικό όφελος για τους υποψήφιους επενδύτες στο τελικό επιτόκιο δανεισμού ανέρχεται σε 1,3%. Το Ταμείο έχει ξεκινήσει ήδη να παρέχει τις πρώτες εγγυήσεις για νέες επενδύσεις.

Συγκέντρωση των μεταποιητικών μονάδων σε οργανωμένες Βιομηχανικές και Επιχειρηματικές Περιοχές

Νέες, ειδικά διαμορφωμένες περιοχές σε όλη την χώρα φιλοξενούν παλιές και νέες επιχειρήσεις. Επεκτείνεται η υπάρχουσα υποδομή αναβαθμίζοντας το δίκτυο ηλεκτροδότησης και φυσικού αερίου, την οδική πρόσβαση, τη διαχείριση αποβλήτων, τις συνθήκες υγιεινής και τους όρους πυρασφάλειας. Η Γενική Γραμματεία Βιομηχανίας σε συνεργασία με τις Περιφέρειες αναλαμβάνει πρωτοβουλίες για να προωθήσει έναν ενιαίο μέτωπο αντιμετώπισης και συντονισμού των δράσεων μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων για τη δημιουργία και αποτελεσματική αξιοποίηση των χώρων αυτών. Η νέα προσέγγιση στο θέμα των ΒΕΠΕ δίνει προτεραιότητα αλλά και κίνητρα για τη μετεγκατάσταση των επιχειρήσεων σε οργανωμένους βιομηχανικούς χώρους. Χαρακτηριστικά παραδείγματα είναι τα ΒΙΟΠΑ⁸ Σχιστού και Κερατέας όπου με υπουργική παρέμβαση επιλύθηκαν προβλήματα που επί μακρόν καθυστέρουσαν την λειτουργία τους.

Σημαντική συμβολή στην ενίσχυση της **αυτοαπασχόλησης**, θα αποτελέσουν τα προγράμματα επιχορήγησης Νέων Ελεύθερων Επαγγελματιών του ΟΑΕΔ, τα οποία πλέον υλοποιούνται με απλουστευμένες διαδικασίες και στοχευμένο κλαδικά προσανατολισμό.

Σημειώνεται ότι η Γ.Γ.Ι. σε συνεργασία με τον Ο.Α.Ε.Δ. υλοποιεί προγράμματα για την τόνωση της **γυναικείας επιχειρηματικότητας** (Κ.Γ.6)

Επίσης με στόχο την ενίσχυση της Επιχειρηματικότητας των **Νέων**, η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς προωθεί συνολικό σχέδιο δράσης, με έμφαση τη δημιουργία δομών συμβουλευτικής υποστήριξης των νέων στη διάρκεια της φάσης πριν την έναρξη της επιχείρησης.

Οι θυρίδες και το Παρατηρητήριο Νεανικής Επιχειρηματικότητας, με προϋπολογισμό 1,5 εκατομμύρια Ευρώ για την περίοδο 2004 – 2006 θα ενισχύσουν περίπου 14.000 νέους.

---

⁸ ΒΙΟΠΑ (Βιομηχανικά Πάρκα)

Κατευθυντήρια Γραμμή 3: διαχείριση των αλλαγών και προώθηση της προσαρμοστικότητας και της κινητικότητας στην αγορά εργασίας

1. Αποτίμηση

Η τρίτη κατευθυντήρια γραμμή υπογραμμίζει την ανάγκη πρόγνωσης των αλλαγών στην αγορά εργασίας και την έγκαιρη δρομολόγηση ενεργειών για την αφομοίωση των επερχόμενων αλλαγών. Επισημαίνεται επίσης η αναγκαιότητα επίτευξης ικανοποιητικότερης ισορροπίας μεταξύ ευελιξίας και ασφάλειας στην αγορά εργασίας, ώστε να αντιμετωπιστούν οι ανάγκες τόσο των εργοδοτών όσο και των εργαζομένων.

Στο ΕΣΔΑ του 2003 γίνεται αναφορά σε μία σειρά μέτρων που στοχεύουν στην δημιουργία μίας αγοράς εργασίας με μεγαλύτερη ποικιλομορφία ως προς τη μορφή των συμβάσεων. Οι περισσότερες ρυθμίσεις αφορούν τη διευθέτηση του χρόνου εργασίας και την ενίσχυση της μερικής απασχόλησης. Το ποσοστό της μερικής απασχόλησης παραμένει στην Ελλάδα ένα από τα χαμηλότερα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Το 2003 ανερχόταν σε 2,3% για το σύνολο, 1,4% για τους άνδρες και 3,2% για τις γυναίκες ενώ το συνολικό ποσοστό ήταν 10,3% για την ΕΕ-25 και 11,6% για την ΕΕ-15⁹. Η θέσπιση του νέου νόμου με τον οποίο δημιουργούνται θέσεις μερικής απασχόλησης στο δημόσιο αναμένεται ότι θα συμβάλλει στην ενίσχυση της μερικής απασχόλησης στην ελληνική αγορά εργασίας.

Όσον αφορά στην προσωρινή απασχόληση, η θεσμοθέτηση της λειτουργίας των Εταιρειών Προσωρινής Απασχόλησης (ΕΠΑ) έχει μέχρι στιγμής οδηγήσει στη λειτουργία 10 ΕΠΑ μέσω των οποίων έχουν βρει απασχόληση 9.040 άτομα.

Στη βελτίωση της προσαρμοστικότητας της αγοράς εργασίας αναμένεται να συμβάλλει σημαντικά και η δημιουργία συστήματος διάγνωσης των μεγεθών της αγοράς εργασίας από το Παρατηρητήριο Απασχόλησης. Η πρόβλεψη των επικείμενων αναδιαρθρώσεων καθώς και των μεγεθών της αγοράς εργασίας σε βραχυχρόνιο και μεσοπρόθεσμο διάστημα αναμένεται ότι θα βοηθήσει σημαντικά τη δυνατότητα λήψης μέτρων κατάλληλων για τις επικείμενες αλλαγές. Προς την κατεύθυνση αυτή έχουν ολοκληρωθεί μελέτες που συνδέουν το περιεχόμενο της κατάρτισης με τις ανάγκες της αγοράς.

Για το θέμα της επαγγελματικής κινητικότητας οι δράσεις που έχουν υλοποιηθεί για την πιστοποίηση των προσόντων αναμένεται ότι θα λειτουργήσουν θετικά στο μέλλον. Βοηθητικά λειτουργούν επίσης ορισμένες αλλαγές του ασφαλιστικού συστήματος με τις οποίες διευκολύνεται η μετάβαση από ένα ταμείο ασφάλισης σε άλλο.

---

⁹ Statistics in Focus, Eurostat, 14/2004, p. 5.

Η γεωγραφική κινητικότητα παραμένει χαμηλή στην Ελλάδα παρά τα μέτρα που έχουν υιοθετηθεί για την αύξησή της. Στα μέτρα που εφαρμόζονται περιλαμβάνονται η επιδότηση ενοικίου εντός της χώρας και η συμμετοχή στο δίκτυο Eures για τις χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η δημιουργία υποδομών στην περιφέρεια αναμένεται ότι μεσοπρόθεσμα θα ανατρέψει σε ένα βαθμό την κατάσταση. Χαμηλή είναι επίσης η επαγγελματική κινητικότητα στην Ελλάδα γεγονός που δυσχεραίνει τη δημιουργία μίας ευπροσάρμοστης αγοράς εργασίας.

Τέλος, η μείωση των εργατικών ατυχημάτων τα τελευταία έτη τόσο των θανατηφόρων όσο και των λιγότερο σοβαρών ατυχημάτων δημιουργεί προϋποθέσεις ώστε η απασχόληση να γίνεται περισσότερο ελκυστική. Η έμφαση στη μείωση των ατυχημάτων συνεχίζεται και επικεντρώνεται σε ειδικά μέτρα σε συγκεκριμένους τομείς όπως τον κατασκευαστικό κλάδο.

Συνοψίζοντας για το θέμα της διαχείρισης των αλλαγών και της προώθησης της προσαρμοστικότητας και της κινητικότητας στην αγορά εργασίας, τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την ενίσχυση της μερικής απασχόλησης αναμένεται να υπερπηδήσουν ως ένα βαθμό τα εμπόδια που υπήρχαν στον τομέα αυτό. Η μείωση των εργατικών ατυχημάτων η οποία παρατηρείται τα τελευταία χρόνια συνεχίζει να αυξάνει την ελκυστικότητα της εργασίας. Η γεωγραφική και επαγγελματική κινητικότητα παραμένει σε χαμηλά επίπεδα. Στη διαχείριση των διαρθρωτικών και άλλων αλλαγών στην αγορά εργασίας συμβάλλουν οι μελέτες που πρόσφατα έχουν πραγματοποιηθεί με αυτό το αντικείμενο από διάφορους φορείς (ΣΕΒ, ΠΑΕΠ), ενισχύοντας και με τον τρόπο αυτό τη συμβολή των φορέων στην προσαρμοστικότητα της εργασίας.

2. Επικαιροποίηση Πολιτικής

Με στόχο την ενίσχυση της προσαρμοστικότητας στην αγορά εργασίας θεσπίστηκε ο ***N. 3250/2004 (ΦΕΚ 124/Α/07-07/2004) «Μερική Απασχόληση στο Δημόσιο, στους Ο.Τ.Α και στα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου»***

Το Δημόσιο, οι Ο.Τ.Α α' και β' βαθμού και τα ΝΠΔΔ επιτρέπεται να προσλαμβάνουν προσωπικό, με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, μερικής απασχόλησης, για την κάλυψη αναγκών που αποσκοπούν στην παροχή υπηρεσιών κοινωνικού χαρακτήρα προς τους πολίτες.

Στο άρθρο 4 ορίζεται ότι το προσωπικό που θα επιλεγεί για την παροχή υπηρεσιών μερικής απασχόλησης προέρχεται από τις ακόλουθες κοινωνικές ομάδες :

- α) Άνεργοι άνω των 30 ετών, που έχουν εξαντλήσει το χρόνο της τακτικής επιδότησης ανεργίας και παραμένουν εγγεγραμμένοι στα μητρώα του ΟΑΕΔ, τουλάχιστον 6 μήνες μετά τη λήξη αυτής προσλαμβάνονται σε ποσοστό 30%.

β) Άνεργοι, εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ, που βρίσκονται στην τελευταία πενταετία πριν από τη συνταξιοδότησή τους προσλαμβάνονται σε ποσοστό 20%

γ) Άνεργοι μέχρι 30 ετών, εγγεγραμμένοι στον ΟΑΕΔ για χρονικό διάστημα τουλάχιστον 18 μηνών προσλαμβάνονται σε ποσοστό 20%

δ) Μητέρες ανηλίκων προσλαμβάνονται σε ποσοστό 20%

Στις ανωτέρω περιπτώσεις προτεραιότητα στην επιλογή έχουν άτομα που καθίστανται άνεργα συνεπεία ομαδικών απολύσεων.

ε) Άτομα με ποσοστό αναπηρίας 50% και άνω προσλαμβάνονται σε ποσοστό 10%

στ) Πολύτεκνοι και τέκνα πολυτέκνων προσλαμβάνονται σε ποσοστό 10%.

Στις περιπτώσεις α), β) και γ) ποσοστό 60% καλύπτεται από γυναίκες, εφόσον υπάρχει αντίστοιχος αριθμός σχετικών αιτήσεων.

Με το συγκεκριμένο μέτρο παρέχεται αφενός η δυνατότητα σε όσους το επιθυμούν να εργαστούν κάνοντας χρήση ευέλικτων μορφών απασχόλησης και αφετέρου να διασφαλίζεται η απαιτούμενη ασφάλεια της εργασίας. Με τον τρόπο αυτό εξασφαλίζεται η ανάπτυξη του flexi – curity (που προέρχεται από το flexibility και security) και αποτελεί σημαντική προοπτική για τις συνεχώς μεταλλασσόμενες ανάγκες της αγοράς εργασίας.

- Για την ενίσχυση της γεωγραφικής κινητικότητας και την αντιμετώπιση του φαινομένου της ερήμωσης της υπαίθρου θεσμοθετούνται κίνητρα μέσω των προγραμμάτων επιχορήγησης ΝΕΕ του ΟΑΕΔ σε ανέργους μεγάλων αστικών κέντρων που θα «επιστρέψουν στην περιφέρεια» για την έναρξη επιχειρηματικής δραστηριότητας. Για ειδικές κατηγορίες ανέργων προβλέπεται διπλασιασμός του ποσού επιχορήγησης
- Παράλληλα, μέσω της EQUAL συνεχίζεται η πιλοτική εφαρμογή της τηλεργασίας, με την αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρουν οι σύγχρονες τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών. Κεντρικός στόχος είναι η παροχή δυνατότητας εργασίας σε άτομα που είναι πολύ δύσκολο, έως αδύνατο να συνδυάσουν επαγγελματικές υποχρεώσεις με την κοινωνική ή οικογενειακή τους ζωή.

Κατευθυντήρια Γραμμή 4: προώθηση της ανάπτυξης του ανθρώπινου δυναμικού και της δια βίου μάθησης

1. Αποτίμηση

Στόχος της ευρωπαϊκής στρατηγικής απασχόλησης είναι μέχρι το 2010, το 85% των νέων ηλικίας 22 ετών να έχει ολοκληρώσει την ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και το 12,5% των ενηλίκων να συμμετέχει σε δράσεις εκπαίδευσης και κατάρτισης. Ο γενικότερος στόχος είναι η επένδυση στο ανθρώπινο δυναμικό και η προώθηση της δια βίου μάθησης για όλους.

Στην Ελλάδα η συμμετοχή στην ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση είναι αρκετά υψηλή και αυξάνεται διαχρονικά. Αντιθέτως η συμμετοχή του εργατικού δυναμικού σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης είναι πολύ χαμηλή και δεν μεταβάλλεται σημαντικά διαχρονικά. Ποικίλλει μάλιστα σημαντικά ανάλογα με την ηλικιακή ομάδα, το εκπαιδευτικό επίπεδο και άλλα χαρακτηριστικά. Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία η συμμετοχή του πληθυσμού ηλικίας 25-64 ετών σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης κατά τη διάρκεια των τεσσάρων εβδομάδων πριν τη διεξαγωγή της έρευνας για την Ελλάδα είναι 3,7% για το σύνολο, 3,5% για τους άνδρες και 3,8% για τις γυναίκες έναντι 9,0% για το σύνολο ΕΕ-25 και 9,7% για το σύνολο ΕΕ-15¹⁰.

Οι δράσεις που υλοποιήθηκαν και υλοποιούνται έχουν στόχο την αύξηση της συμμετοχής στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση και την αναβάθμιση των προσόντων του πληθυσμού. Σειρά μέτρων στοχεύει στη μείωση του ποσοστού διαρροής από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση και στην αύξηση συμμετοχής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τα αποτελέσματα των προσπαθειών αυτών είναι ικανοποιητικά. Ειδικότερα, για την αναβάθμιση της ποιότητας της παρεχόμενης εκπαίδευσης έχουν εκπαιδευτεί μέχρι σήμερα 81.668 εκπαιδευτικοί, έχουν αναμορφωθεί σε σημαντικό βαθμό τα προγράμματα σπουδών, έχουν δημιουργηθεί 75 νέα τμήματα στα Α.Ε.Ι. και 30 νέα Προγράμματα Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΠΜΣ), έχουν χορηγηθεί επίσης 4.265 υποτροφίες. Σημαντικά βήματα έγιναν στη διάρκεια του 2003 – 2004 και όσον αφορά τη δράση «επαγγελματικού προσανατολισμού και σύνδεση με την αγορά εργασίας» με την οποία ωφελήθηκαν 3.067 εκπαιδευτικοί και περίπου 70.000 μαθητές και γονείς. Προγράμματα αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης παρακολούθησαν 78.852 άτομα. Όσον αφορά στο περιεχόμενο της εκπαίδευσης έχει δοθεί έμφαση μεταξύ άλλων στη διάχυση των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών.

Παρά τη βελτίωση των ποσοτικών μεγεθών, σημαντικά ποιοτικά προβλήματα παραμένουν προς επίλυση. Η παροχή γενικής παιδείας υψηλού επιπέδου, αλλά και

¹⁰ Statistics in Focus, Eurostat, 14/2004, p. 10.

επαγγελματικών γνώσεων σύμφωνων με τις ανάγκες της αγοράς εξακολουθούν να αποτελούν σημαντικές προκλήσεις. Θα πρέπει πάντως να επισημάνουμε την πρόοδο που έχει επιτευχθεί στη διάχυση των νέων τεχνολογιών και στις ενέργειες πιστοποίησης προσόντων και προγραμμάτων μεταδευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και κατάρτισης. Αξίζει επίσης να σημειωθεί η συμβολή των ολοήμερων νηπιαγωγείων και δημοτικών τόσο στον εκπαιδευτικό τους ρόλο όσο και σε άλλους τομείς συμβάλλοντας με τη λειτουργία τους σε μία σφαιρική αντιμετώπιση των θεμάτων της απασχόλησης και της εκπαίδευσης.

Η διάγνωση αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης από το Παρατηρητήριο Απασχόλησης αναμένεται ότι θα συμβάλλει ουσιαστικά στην αναμόρφωση των προγραμμάτων κατάρτισης. Μέχρι πρότινος, η αναμόρφωση των προγραμμάτων κατάρτισης βασιζόταν σε ad hoc μελέτες, ενώ τώρα πραγματοποιείται μία συστηματική μελέτη και σύνθεση των συμπερασμάτων που προκύπτουν από σειρά αναλύσεων.

Καθώς αρκετά βήματα είναι αναγκαία για την υιοθέτηση μίας σφαιρικής προσέγγισης για την προώθηση της δια βίου μάθησης για όλους, η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων είναι αναγκαία, με στόχο τον επιμερισμό του κόστους και των ευθυνών για τη δημιουργία ενός συστήματος διασφάλισης ποιότητας περισσότερο ανοιχτού σε όλους.

2. Επικαιροποίηση πολιτικής – Απάντηση στις Συστάσεις

Το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, με στόχο την αύξηση της συμμετοχής του εργατικού δυναμικού σε προγράμματα εκπαίδευσης και κατάρτισης, αλλά και την αποτελεσματικότητα αυτών, προωθεί την άμεση σύνδεση των ενεργειών επαγγελματικής κατάρτισης, με την απασχόληση.

Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί, ώστε τα προγράμματα κατάρτισης να ανταποκρίνονται στις ανάγκες της παραγωγής, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται μεγαλύτερη αρμονία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης εργασίας. Αυτό εξασφαλίζεται μέσω του αναβαθμισμένου ρόλου των ΚΠΑ και της ΠΑΕΠ Α.Ε. στη διάγνωση αναγκών εκπαίδευσης και κατάρτισης.

Στο παραπάνω πλαίσιο της ποιοτικής αναβάθμισης των δράσεων θα υλοποιηθούν οι κάτωθι ενέργειες:

<i>α/α</i>	<i>Τίτλος Δράσης</i>	<i>Κόστος</i>	<i>Πλήθος ωφελούμενων ατόμων</i>	<i>Χρόνος προκήρυξης</i>
1	Εκπαίδευση εκπαιδευτών. Αφορά στην εκπαίδευση των εκπαιδευτών του μητρώου που τηρείται στο Εθνικό Κέντρο Πιστοποίησης (ΕΚΕΠΙΣ), η οποία θα οδηγήσει στην πιστοποίησή τους ως εκπαιδευτές ενηλίκων	18 εκ €	12.000	Σεπτέμβριος 2004
2	Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υπέρ ατόμων ευπαθών κοινωνικά ομάδων Απευθύνεται σε άτομα με αναπηρία και πρώην χρήστες ουσιών	44,2 εκ €	5.695	Οκτώβριος 2004
3	Ολοκληρωμένες Παρεμβάσεις υπέρ ατόμων ευπαθών κοινωνικά ομάδων Απευθύνεται σε μακροχρόνια άνεργους άνω των 45 ετών, φυλακισμένους, οροθετικούς	15,7 εκ €	2.130	Οκτώβριος 2004
4	Προγράμματα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας (β' κύκλος) Απευθύνεται σε παλινοστούντες, πρόσφυγες και μετανάστες	28 εκ €	7.600	Οκτώβριος 2004
5	Δράσεις προώθησης της απασχόλησης από Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις Για την δημιουργία και αξιοποίηση νέων δυνατοτήτων απασχόλησης	31,6 εκ €	Οριστικοποίηση μετά την υποβολή των σχεδίων από τις ΜΚΟ	Ιανουάριος 2005
6	Προγράμματα Παροχής Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών (β' κύκλος)	29,3 εκ €	22.000	Οκτώβριος 2004
7	Επαγγελματική κατάρτιση ανέργων από πιστοποιημένα Κέντρα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Κ.Ε.Κ.)	60 εκ. €	14.000	Α' τρίμηνο 2005

Με στόχο τη σύνδεση Αρχικής με Συνεχιζόμενη Κατάρτιση, υλοποιήθηκε Σχέδιο Δράσης από το Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, με σκοπό την ενεργοποίηση, εντός του 2005, του Εθνικού Συστήματος Σύνδεσης της Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση (Ε.Σ.Σ.Ε.Ε.Κ.Α.)

Όσον αφορά τη βελτίωση της υποδομής της γεωργικής εκπαίδευσης εντός του 2004 θα υλοποιηθούν οι κάτωθι δράσεις:

- Σύνταξη διαγνωστικής μελέτης των αναγκών των εκπαιδευτικών δομών

- Αναβάθμιση της λειτουργικότητας της κτιριακής υποδομής των εκπαιδευτικών κέντρων (Κέντρων «ΔΗΜΗΤΡΑ» & ΤΕΕ).
- Αναβάθμιση και εκσυγχρονισμός των αιθουσών, των εκπαιδευτικών εξοπλισμών που χρησιμοποιούνται στη θεωρητική ή στην πρακτική εκπαίδευση (εργαστηριακός εξοπλισμός)
- Δημιουργία νέων εκπαιδευτικών Κέντρων που θα μπορούν να αξιοποιηθούν για τις ανάγκες της Αρχικής Εκπαίδευσης Νέων (ΤΕΕ) ή για τις ανάγκες Μεταγυμνασιακής Εκπαίδευσης Νέων ή για τις ανάγκες της δια βίου συνεχιζόμενης Κατάρτισης Αγροτών (Κέντρα ΔΗΜΗΤΡΑ).

Παράλληλα, σημαντικό ρόλο στην Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού καλείται να διαδραματίσει το **Ανώτατο Συμβούλιο Ανάπτυξης Ανθρωπίνων Πόρων**, το οποίο θα υπάγεται στο Υπουργείο Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας και θα αποτελέσει πυρήνα εκσυγχρονισμού των υπηρεσιών απασχόλησης, αλλά και τον φορέα αναφοράς και εποπτείας - αξιολόγησης των ενεργειών όλων των υπολοίπων εμπλεκόμενων φορέων.

- Όσον αφορά την **πρόωρη εγκατάλειψη του εκπαιδευτικού συστήματος**, θέμα για το οποίο έχει διατυπωθεί σύσταση για την Ελλάδα, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2003, η κατάσταση για τους άνδρες δεν διαφέρει πολύ από το μέσο όρο της ΕΕ, ενώ η κατάσταση για τις γυναίκες είναι καλύτερη στην Ελλάδα από το μέσο όρο της ΕΕ. Συγκεκριμένα, το ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του εκπαιδευτικού συστήματος για το σύνολο στην Ελλάδα ανέρχεται σε 15,3% (έναντι 16,0% για την ΕΕ-25 και 18,1% για την ΕΕ-15), για τους άνδρες ανέρχεται σε 19,6% για την Ελλάδα (έναντι 17,9% για την ΕΕ-25 και 20,2% για την ΕΕ-15), ενώ για τις γυναίκες ανέρχεται σε 11,0% (έναντι 14,0% για την ΕΕ-25 και 15,9% για την ΕΕ-15).
- **Με στόχο την προώθηση της δια βίου μάθησης και την αύξηση της συμμετοχής στην κατάρτιση, ιδίως για άτομα με χαμηλή ειδίκευση και για μετανάστες**, υλοποιείται εντός του 2004 πρόγραμμα εκμάθησης ελληνικής γλώσσας για παλινοστούντες , πρόσφυγες και μετανάστες, προϋπολογισμού 28 εκ. Ευρώ, από το οποίο θα ωφεληθούν 7.600 άτομα.

Παράλληλα, προκηρύχθηκε ο Β' κύκλος του προγράμματος EQUAL.

Κατευθυντήρια Γραμμή 5: αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού και προώθηση της παράτασης του επαγγελματικού βίου

1. Αποτίμηση

Στην Ελλάδα το ποσοστό συμμετοχής στο εργατικό δυναμικό παρουσιάζει μία οριακή μείωση τα τελευταία χρόνια η οποία είναι εντονότερη στα ποσοστά συμμετοχής των ανδρών και η οποία οφείλεται και στην επιμήκυνση της παραμονής των νέων στο εκπαιδευτικό σύστημα. Πάντως το ποσοστό συμμετοχής των ανδρών βρίσκεται κοντά στο μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών παραμένει σε χαμηλά επίπεδα σε σχέση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο.

Στις νεαρές ηλικίες το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών είναι υψηλό και αναμένεται ότι σταδιακά η ψαλίδα μεταξύ των εθνικών και ευρωπαϊκών στατιστικών για τις γυναίκες θα μειωθεί σημαντικά. Η πρόκληση στο θέμα της ενεργοποίησης των γυναικών αφορά τις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες γυναικών. Το ποσοστό απασχόλησης της ηλικιακής ομάδος 15-64 ετών για την Ελλάδα ανέρχεται σε 57,8% για το σύνολο, 72,4% για τους άνδρες και 43,8% για τις γυναίκες. Τα αντίστοιχα ποσοστά για την ΕΕ-25 είναι 63,0% για το σύνολο, 70,9% για τους άνδρες και 55,1% για τις γυναίκες ενώ για την ΕΕ-15 είναι 64,4% για το σύνολο, 72,7% για τους άνδρες και 56,1% για τις γυναίκες.

Θα πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη, ότι στην Ελλάδα σε όρους πλήρους απασχόλησης το συνολικό ποσοστό απασχόλησης είναι πολύ κοντά στον ευρωπαϊκό μέσο όρο λόγω των χαμηλών ποσοστών μερικής απασχόλησης. Όσον αφορά την ενθάρρυνση των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας να παραμείνουν στην απασχόληση, θέμα για το οποίο έχει διατυπωθεί σύσταση για την Ελλάδα, τα στοιχεία της Eurostat για το 2003 δείχνουν ότι για το σύνολο των ατόμων 55-64 ετών το ποσοστό απασχόλησης στην Ελλάδα είναι υψηλότερο του κοινοτικού μέσου όρου (στην Ελλάδα ανέρχεται σε 42,1% έναντι 40,2% στην ΕΕ-25 και 41,7% στην ΕΕ-15), στους άνδρες είναι σημαντικά υψηλότερο του κοινοτικού μέσου όρου (στην Ελλάδα ανέρχεται σε 59,2% έναντι 50,3% για την ΕΕ-25 και 51,6% για την ΕΕ-15) ενώ για τις γυναίκες υπολείπεται του κοινοτικού μέσου όρου (στην Ελλάδα ανέρχεται σε 26,2% έναντι 30,7% στην ΕΕ-25 και 32,2% στην ΕΕ-15).

Με την πρόσφατη ασφαλιστική μεταρρύθμιση στην Ελλάδα δημιουργούνται και νέες προϋποθέσεις, οι οποίες συμβάλλουν στην άρση των αντικινήτρων που παρεμπόδιζαν τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας να παραμείνουν ενεργά στην αγορά εργασίας. Πηγή πρόσθετου εργατικού δυναμικού με υψηλό ποσοστό απασχόλησης, το οποίο συχνά υποεκτιμάται από τις επίσημες στατιστικές είναι οι μετανάστες. Οι ενέργειες για τη διευκόλυνση της νομιμοποίησης των μεταναστών, θα επιδράσουν θετικά και στην αύξηση της προσφοράς εργασίας, όπως αποτυπώνεται και από τις επίσημες στατιστικές. Ένα μέρος βέβαια της

προσφοράς εργασίας των μεταναστών εξακολουθεί να παραμένει ανεπίσημο, αν και στο μεγαλύτερο μέρος της η εργασία των μεταναστών στη χώρα λειτουργεί συμπληρωματικά και όχι ανταγωνιστικά με την εργασία του γηγενούς πληθυσμού.

Η συμβολή των κοινωνικών εταίρων στο θέμα της αύξησης της προσφοράς εργασίας θα μπορούσε να ενταθεί. Η συμβολή τους στη δημιουργία ενός εργασιακού περιβάλλοντος το οποίο είναι ασφαλές και ευπροσάρμοστο στις διαφορετικές ανάγκες και δυνατότητες των ομάδων του εργατικού δυναμικού είναι επιβεβλημένη.

2. επικαιροποίηση πολιτικής – Απάντηση στις Συστάσεις

- Με στόχο την αύξηση της προσφοράς εργατικού δυναμικού, έχουν εντατικοποιηθεί οι ενεργητικές πολιτικές που εφαρμόζει ο Ο.Α.Ε.Δ. (Κ.Γ.1), αποβλέποντας ιδιαίτερα στην αύξηση της συμμετοχής του ποσοστού απασχόλησης των γυναικών
- Στην ιστοσελίδα του ΟΑΕΔ (στις στήλες αγγελιών) θα είναι ενσωματωμένες οι προκηρυσσόμενες θέσεις εργασίας, ενώ παράλληλα θα δημιουργηθεί διασύνδεση με οποιαδήποτε ιστοσελίδα, που θα παρέχει πληροφορίες για κενές θέσεις εργασίας. Η ενέργεια αυτή δημιουργεί τον μεγαλύτερο πυρήνα πληροφόρησης ανέργων.
- Εντατικοποιείται η ενημέρωση για θέματα Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας. Στο πλαίσιο αυτό θα διοργανωθούν ενημερωτικές εκδηλώσεις, τηλεοπτικές εκπομπές, ημερίδες και εξειδικευμένα σεμινάρια (π.χ. επαγγελματικού προσανατολισμού), στα οποία άνεργοι, εργασιακοί σύμβουλοι, επιχειρηματίες, αυτοαπασχολούμενοι, στελέχη επιχειρήσεων και άλλοι θα μπορούν να συμμετέχουν. Η στρατηγική ενημέρωσης και ενεργοποίησης των πολιτών θα δομηθεί έτσι ώστε να περιλαμβάνει και ειδικές ενότητες μαθημάτων π.χ. επαγγελματικού προσανατολισμού, εξοικείωσης με τις διαδικασίες των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης και ενημέρωσης για τα πρώτα βήματα σύστασης και λειτουργίας Εταιρείας.

Μέσω των Δήμων και των Νομαρχιών θα παρέχεται ενημέρωση για τα υλοποιούμενα επιχειρησιακά προγράμματα σε τοπικό επίπεδο.

Όσον αφορά τη σύσταση για την **ενθάρρυνση των εργαζομένων μεγαλύτερης ηλικίας να παραμείνουν περισσότερο στην απασχόληση**, σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat για το 2003 το ποσοστό απασχόλησης των ατόμων 55-64 ετών είναι υψηλότερο του κοινοτικού μέσου όρου.

Κατευθυντήρια Γραμμή 6: προώθηση της ισότητας των φύλων

1. Αποτίμηση

Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων που παρέχει η συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας και κυρίως στην απασχόληση είναι ζήτημα που αφορά την ισότητα των φύλων, καθότι επηρεάζει την οικονομική κατάσταση των γυναικών και την κοινωνική τους ενσωμάτωση και την οικονομική αποτελεσματικότητα της χώρας γενικότερα.

Στην Ελλάδα η κατάσταση των γυναικών στην αγορά εργασίας είναι δυσμενέστερη από την κατάσταση των ανδρών. Η ανάλυση του Α μέρους του ΕΣΔΑ αποτυπώνει χαμηλότερα ποσοστά συμμετοχής των γυναικών έναντι των ανδρών στο εργατικό δυναμικό, στα ποσοστά απασχόλησης, ανεργίας, μακροχρόνιας ανεργίας, στις μισθολογικές διαφορές και αλλού. Εξαιρέση αποτελεί ο δείκτης επαγγελματικού και κλαδικού διαχωρισμού μεταξύ των φύλων σύμφωνα με τον οποίο η συγκέντρωση της απασχόλησης στα λεγόμενα «γυναικεία» και «ανδρικά» επαγγέλματα στην Ελλάδα δεν είναι τόσο έντονη όσο σε άλλες χώρες.

Τα μέτρα που στοχεύουν στην προώθηση της ισότητας των φύλων στην αγορά εργασίας εστιάζουν αφενός στη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών φροντίδας παιδιών και ηλικιωμένων και αφετέρου στην προνομιακή συμμετοχή των γυναικών σε διάφορα προγράμματα ενίσχυσης της απασχολησιμότητας.

Μέσω του επιχειρησιακού προγράμματος «Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση» υλοποιούνται από τη Γενική Γραμματεία Ισότητας μια σειρά από δράσεις που προωθούν τη γυναικεία απασχόληση και επιχειρηματικότητα. Συγκεκριμένα, 14.189 γυναίκες συμμετείχαν σε προγράμματα νέων θέσεων εργασίας για γυναίκες 18-65 ετών. Παράλληλα υλοποιήθηκαν μέσω του ΕΠΕΑΕΚ 200 προγράμματα υποστήριξης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης γυναικών, όπου επιμορφώθηκαν 1.107 εκπαιδευτικοί. Περαιτέρω, 2.031 γυναίκες καταρτίστηκαν σε δεξιότητες πληροφορικής μέσω ειδικού προγράμματος απόκτησης εργασιακής εμπειρίας σε ειδικότητες πληροφορικής, το οποίο υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του επιχειρησιακού προγράμματος «Κοινωνία της Πληροφορίας».

Στο πλαίσιο της συμφιλίωσης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής, μέχρι τον Ιούνιο του 2004 λειτουργούσαν 2.528 ολοήμερα δημοτικά και 1.850 ολοήμερα νηπιαγωγεία. Διευρύνθηκαν επίσης τα δίκτυα των βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών κατά 164 μονάδες. Σημειώνεται ότι μέσω του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι», με το οποίο παρέχεται κατ'οίκον φροντίδα σε διάφορους τομείς για άτομα που χρειάζονται τέτοια φροντίδα, ωφελήθηκαν 48.000 άτομα.

Στα προγράμματα του ΟΑΕΔ (κατάρτιση, εργασιακή εμπειρία, επιδότηση της απασχόλησης και της αυτοαπασχόλησης) οι γυναίκες συμμετέχουν σε υψηλότερα ποσοστά και με ευνοϊκότερους όρους από τους άνδρες με στόχο την ενίσχυση της θέσεως των γυναικών στην αγορά εργασίας. Παράλληλα υπάρχουν ειδικά προγράμματα για τις γυναίκες, όπως το πρόγραμμα της ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας των γυναικών, που στοχεύει στη μείωση της υποεκπροσώπησης των γυναικών στην αυτοαπασχόληση και στην ενθάρρυνσή τους στη δημιουργία επιχειρήσεων. Επίσης, εφαρμόζονται ειδικά προγράμματα επιμόρφωσης για γυναίκες και προγράμματα απόκτησης δεξιοτήτων στις νέες τεχνολογίες.

Πολλά από τα μέτρα που εφαρμόζονται για την προώθηση της ισότητας των γυναικών έχουν θετικό αλλά περιορισμένο αντίκτυπο στην προώθηση της ισότητας τουλάχιστον όπως φαίνεται στα συνολικά μεγέθη. Στην πλειοψηφία τους αποσκοπούν στον ισορροπημένο συνδυασμό της επαγγελματικής και της ιδιωτικής ζωής χωρίς όμως να έχουν μελετηθεί επαρκώς οι λόγοι για τους οποίους εμφανίζονται αποκλίσεις στα χαρακτηριστικά της αγοράς εργασίας μεταξύ των ανδρών και γυναικών νεαρής ηλικίας ή μεταξύ ανδρών και γυναικών συγκεκριμένων εκπαιδευτικών και άλλων χαρακτηριστικών ώστε να βρεθούν οι κατάλληλες λύσεις ανάλογα με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιμέρους ομάδες των γυναικών και τελικά να κατευθυνθούμε σε μία σφαιρικότερη αντιμετώπιση του θέματος. Επίσης οι διάφορες πρωτοβουλίες που προωθούνται δεν αξιολογούνται ως προς τον αντίκτυπό τους ώστε οι επόμενες πρωτοβουλίες να αναπροσαρμοστούν στη βάση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης. Θα πρέπει επίσης να σημειωθεί ότι το θέμα της παροχής υπηρεσιών φροντίδας για τα παιδιά και τους ηλικιωμένους συχνά αντιμετωπίζεται ποσοτικά ενώ δεν δίνεται ανάλογη έμφαση στις ποιοτικές διαστάσεις του θέματος.

2. Επικαιροποίηση πολιτικής – Απάντηση στις συστάσεις

- **Θετικές δράσεις για την ισότητα ευκαιριών μεταξύ ανδρών & γυναικών στις ΜΜΕ και μεγάλες επιχειρήσεις**

Εφαρμογή σχεδίων δράσης ισότητας στις επιχειρήσεις, με στόχο την προώθηση ισότητας ευκαιριών και την ιεραρχική ανέλιξη των γυναικών εργαζομένων στα πλαίσια της επιχείρησης. Προβλέπεται να ωφεληθούν 7.000 εργαζόμενες γυναίκες (το έργο συνεχίζεται και τα έτη 2004- 2005)

- **Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις υπέρ των γυναικών**

Παροχή συνοδευτικών υποστηρικτικών ενεργειών σε 9.000 άνεργες γυναίκες και προώθησή τους σε δράσεις πολιτικών απασχόλησης, με συγχρηματοδότηση από διαφορετικά Επιχειρησιακά Προγράμματα. (το έργο συνεχίζεται και τα έτη 2004- 2005)

- Νέα Δέσμη μέτρων του ΟΑΕΔ σε συνεργασία με Γ.Γ.Ι. για τις άνεργες γυναίκες, στο διάστημα 2004 – 2006, στα οποία εισάγονται δύο σημαντικές καινοτομίες: (α) παρέχεται η δυνατότητα στη νέα γυναίκα / επιχειρηματία, η οποία επιχορηγείται από τον Ο.Α.Ε.Δ. για τη δημιουργία της δικής της μικρής επιχείρησης, να χρησιμοποιεί το χώρο της κατοικίας της ως έδρα της επιχείρησης, στη περίπτωση που έχει παιδί σε προσχολική ηλικία ή φροντίζει συγγενικά άτομα με αναπηρία, και (β) τη συνεκτίμηση του κόστους του παιδικού σταθμού σε απαιτούμενο (για έγκριση της πρότασης) σύνολο παραστατικών.
- **Συνέχιση της λειτουργίας των Κοινωνικών Υπηρεσιών**
Βοήθεια στο σπίτι, υπηρεσίες φροντίδας ηλικιωμένων και φύλαξης παιδιών.

Όσον αφορά την περαιτέρω αύξηση των κινήτρων για τη συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, τα μέτρα που λαμβάνονται, συμπεριλαμβανομένης της μερικής απασχόλησης, συνίστανται στην αύξηση της διαθεσιμότητας και της οικονομικής προσιτότητας των υποδομών φροντίδας για παιδιά και άλλα εξαρτώμενα πρόσωπα.

- Οι δράσεις, στις οποίες έγινε αναφορά στο πλαίσιο της οικείας ΚΓ6, σχεδιάστηκαν με στόχο την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών και συντείνουν εκ παραλλήλου με τα νέα μέτρα, που υλοποιεί ο ΟΑΕΔ σε συνεργασία με τη ΓΠΙ στην άρση της εν λόγω σύστασης.
- Για τη Μερική Απασχόληση έγινε αναφορά στις Κ.Γ.1 – Κ.Γ.3
- Στα πλαίσια του EQUAL I, υλοποιούνται προγράμματα, με τα οποία επιδιώκεται η δημιουργία προϋποθέσεων για το συνδυασμό οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής για τις γυναίκες απομακρυσμένων-αγροτικών περιοχών.

Κατευθυντήρια Γραμμή 7: προώθηση της ενσωμάτωσης και καταπολέμηση των διακρίσεων εις βάρος των μειονεκτούντων ατόμων στην αγορά εργασίας

1. Αποτίμηση

Με την κατευθυντήρια γραμμή επτά επιδιώκεται η αύξηση της προσφοράς εργασίας και παράλληλα η ενίσχυση της κοινωνικής συνοχής. Κάθε κράτος μέλος πρέπει να καθορίσει τις κοινωνικές ομάδες οι οποίες αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα στο συγκεκριμένο κράτος.

Σύμφωνα με το ΕΣΔΑ του 2003 στην Ελλάδα δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε ομάδες του πληθυσμού που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα προβλήματα στην αγορά εργασίας. Για τις ομάδες αυτές των μειονεκτούντων ατόμων στην αγορά εργασίας λαμβάνονται μέτρα τα οποία αποσκοπούν στην ενίσχυσή τους και στην καταπολέμηση των διακρίσεων που αντιμετωπίζουν.

Για την υποβοήθηση της πρόσβασης στην απασχόληση των ανωτέρω ομάδων υλοποιήθηκαν μέχρι τον 6/2004 υποστηρικτικές και συνοδευτικές ενέργειες προώθησης στην Απασχόληση Ευπαθών Κοινωνικών Ομάδων, από τις οποίες ωφελήθηκαν 22.147 άτομα.

Τα μέτρα που λαμβάνονται για την προώθηση της ενσωμάτωσης των ατόμων με αναπηρίες στην αγορά εργασίας αφορούν κυρίως ειδικά προγράμματα προσαρμοσμένα στις ειδικές ανάγκες των επιμέρους ομάδων και βελτίωση των υποδομών ώστε να αυξηθεί η προσβασιμότητα σε χώρους εκπαίδευσης και εργασίας.

Περαιτέρω, στο Ε.Π. του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης έχουν ενταχθεί ενέργειες Αποασυλοποίησης και Κοινωνικής Ένταξης ψυχικά ασθενών, αναπτύσσονται δίκτυα Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο, καθώς και λειτουργία δομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας πρόληψης στον τομέα της Ψυχικής Υγείας. Η πορεία υλοποίησης των εν λόγω μέτρων υστερεί σημαντικά ως προς τους στόχους του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Ο προγραμματισμός του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης προβλέπει σημαντική εντατικοποίηση του ρυθμού υλοποίησης των εν λόγω μέτρων για την περίοδο 2004 – 2006.

Για τους μετανάστες λαμβάνονται μέτρα που αφορούν την προώθηση της συμμετοχής τους στο εκπαιδευτικό σύστημα και στην απασχόληση. Για την ενίσχυση της συμμετοχής τους στο εκπαιδευτικό σύστημα επιμορφώθηκαν μέσω ειδικών εκπαιδευτικών προγραμμάτων 37.675 μαθητές με πολιτισμικές ιδιαιτερότητες, καθώς και 13.744 εκπαιδευτικοί. Πραγματοποιούνται δε, 413 προγράμματα επιμόρφωσης ενηλίκων.

Περαιτέρω, προγράμματα προώθησης στην Απασχόληση, ειδικά για ευπαθείς ομάδες υλοποιεί ο ΟΑΕΔ με εθνικούς πόρους, από τα οποία ωφελήθηκαν 3.355 άτομα.

2. Επικαιροποίηση Πολιτικής

- Θα συνεχιστούν στη διάρκεια της περιόδου 2004 – 2006 όλες οι δράσεις που προωθούν την ενσωμάτωση των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας. Συγκεκριμένα τον Οκτώβριο του 2004 δρομολογείται ολοκληρωμένη παρέμβαση για τα άτομα με αναπηρία, ύψους 44,2 εκατομμυρίων Ευρώ, από την οποία θα ωφεληθούν 5.695 άτομα.

Παράλληλα και ο Ο.Α.Ε.Δ. δρομολογεί Προγράμματα για Ευπαθείς Ομάδες:

- Επιδότηση ΝΘΕ- Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων
  - Επιδότηση ΝΕΕ- Ειδικών Κοινωνικών Ομάδων
  - Επιχορήγηση της εργονομικής διεύθυνσης του χώρου εργασίας ατόμων με αναπηρίες, με προϋπολογισμό 66,5 εκατομμύρια Ευρώ, από τα οποία θα ωφεληθούν 5.650 άτομα.
-
- Περαιτέρω, με στόχο την παρακολούθηση της πορείας των ατόμων με αναπηρία στην αγορά εργασίας, ο Ο.Α.Ε.Δ. θα αναβαθμίσει το σύστημα στατιστικής παρακολούθησης της εξατομικευμένης προσέγγισης, με τη δημιουργία ειδικού πεδίου αναφοράς.
  - Σχεδιάζονται δράσεις στα πλαίσια του επιχειρησιακού προγράμματος «Απασχόληση και επαγγελματική κατάρτιση» υπέρ των προσφύγων και των αιτούντων άσυλο για:
    - α) Παροχή Συνοδευτικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών
    - β) Πρόγραμμα Εκμάθησης της Ελληνικής Γλώσσας
    - γ) Πρόγραμμα Ολοκληρωμένων Παρεμβάσεων
  - Τα μέτρα για τις γυναίκες και εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας αναλύθηκαν στις Κ.Γ.6 και Κ.Γ.5 αντίστοιχα.

Κατευθυντήρια Γραμμή 8: παροχή κινήτρων για τη βελτίωση της ελκυστικότητας της εργασίας

1. Αποτίμηση

Με την όγδοη κατευθυντήρια γραμμή επιδιώκεται η συρρίκνωση των διατάξεων των φορολογικών συστημάτων και των συστημάτων πρόνοιας που αποτελούν αντικίνητρα για την απασχόληση. Στην Ελλάδα, το σύστημα επιδότησης της ανεργίας παρέχει σχετικά χαμηλά επιδόματα και για μικρό διάστημα, με αποτέλεσμα να μην λειτουργούν ανασταλτικά στην ενεργοποίηση των ανέργων. Το φορολογικό σύστημα επίσης, δεν λειτουργεί ανασταλτικά στη συμμετοχή των ατόμων στην απασχόληση.

Για την μείωση του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας, έχουν ληφθεί συγκεκριμένα μέτρα, διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη δημοσιονομική εξυγίανση, θέμα για το οποίο έχει διατυπωθεί σύσταση προς την Ελλάδα. Τα μέτρα αυτά αφορούν κυρίως τη μείωση του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας για τους χαμηλόμισθους ενώ παρέχονται και φορολογικές μειώσεις, με στόχο τις γυναίκες και τις μονογονεϊκές οικογένειες, προκειμένου να παραμείνουν ή να ενσωματωθούν στην αγορά εργασίας όπως επίσης και με στόχο τα άτομα με αναπηρία και τους ανέργους. Τα ανωτέρω μέτρα που προβλέπονται στο Ν. 2874/2000 δεν είχαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

2. Επικαιροποίηση Πολιτικής – Απάντηση στη Σύσταση

Τα πρόσφατα θεσμικά μέτρα για την ενίσχυση της Μερικής Απασχόλησης στο Δημόσιο, στους ΟΤΑ και στα ΝΠΔΔ (Ν.3250/2004) καθώς και ο Ν.3227/2004 για την μετατροπή του επιδόματος ανεργίας σε επιδότηση της θέσης απασχόλησης, αποτελούν σημαντικά βήματα για την αύξηση της ελκυστικότητας της εργασίας, αλλά και την έμμεση μείωση του μη μισθολογικού κόστους της εργασίας, **διασφαλίζοντας ταυτόχρονα τη δημοσιονομική εξυγίανση** (Κ.Γ.1 – Κ.Γ.3)

Κατευθυντήρια Γραμμή 9: μετατροπή της αδήλωτης εργασίας σε κανονική απασχόληση

1. Αποτίμηση

Η αδήλωτη εργασία δημιουργεί αθέμιτο ανταγωνισμό μεταξύ των επιχειρήσεων και δυσχεραίνει τη βιώσιμη ενσωμάτωση των εν λόγω εργαζομένων στην αγορά εργασίας αλλά και γενικότερα στην κοινωνία. Στην Ελλάδα όπως και σε άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το μέγεθος της παραοικονομίας εκτιμάται ότι είναι υψηλό, χωρίς όμως να υπάρχουν ακριβή στοιχεία. Ένα μέρος της αδήλωτης εργασίας αφορά τους μετανάστες ενώ το υπόλοιπο το γηγενή πληθυσμό. Είναι απαραίτητο να υπολογιστεί το μέγεθος της αδήλωτης εργασίας και να προσδιοριστούν τα διαρθρωτικά του χαρακτηριστικά ώστε οι συνακόλουθες πολιτικές να είναι περισσότερο εστιασμένες τόσο ως προς το μέγεθος όσο και ως προς τα χαρακτηριστικά του.

Οι ενέργειες που έχουν αναληφθεί για τη μείωση της αδήλωτης απασχόλησης αφορούν τόσο στην απλοποίηση του θεσμικού πλαισίου όσο και στην αυστηρότερη τήρηση των κανονισμών. Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών για τους μετανάστες είχαν ως στόχο – μεταξύ άλλων - τη διευκόλυνση των μεταναστών στην εξασφάλιση των δικαιολογητικών για την νόμιμη παραμονή και απασχόλησή τους στη χώρα. Παράλληλα, λαμβάνονται άλλα μέτρα για τη διευκόλυνση της ένταξής τους στους εκπαιδευτικούς θεσμούς (ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα προσαρμογής και ένταξης στο εθνικό εκπαιδευτικό σύστημα, επιμόρφωση εκπαιδευτών, προγράμματα για ενηλίκους κλπ). Τα μέτρα που έχουν ληφθεί έχουν συμβάλει σε ένα βαθμό στη μετατροπή μέρους της αδήλωτης απασχόλησης σε κανονική απασχόληση και στην συνακόλουθη διευκόλυνση της κοινωνικής ένταξης των μεταναστών.

Σημαντικό μέτρο για τον περιορισμό της αδήλωτης εργασίας αποτελεί η Ανάπτυξη Πληροφοριακού Συστήματος από τον ΟΑΕΔ και το ΣΕΠΕ, με στόχο τη διασταύρωση στοιχείων με τα μητρώα των ασφαλισμένων στο ΙΚΑ. Το έργο άρχισε να υλοποιείται από το Υπουργείο Απασχόλησης τον Μάρτιο του 2003 και ολοκληρώνεται.

Απαιτείται συστηματικότερη μελέτη του μεγέθους του προβλήματος και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του και συστηματική προσπάθεια, ώστε να επιτευχθεί σε μεγαλύτερο βαθμό ο στόχος της Κατευθυντήριας Γραμμής και η σχετική σύσταση που έχει διατυπωθεί για το θέμα αυτό.

2. Επικαιροποίηση πολιτικής - Απάντηση στη Σύσταση

- Ρυθμίσεις του ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α. διευκολύνουν τη νομιμοποίηση, παραμονή και απασχόληση των μεταναστών στη χώρα:

Νόμοι ΥΠΕΣΔΔΑ σε θέματα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης

Ν.3202/2003 (ΦΕΚ 284 Α,) με τον οποίο, μεταξύ άλλων, επιλύθηκαν θέματα αλλοδαπών που αφορούσαν στη χορήγηση άδειας διαμονής στους αρχηγούς οργανωμένων ομάδων τουρισμού, στη διαμονή αλλοδαπών των οποίων ο εφοδιασμός με ταξιδιωτικά έγγραφα είναι αποδεδειγμένα αδύνατος.

Ν.3242/2004 για την παράταση της προθεσμίας για την έκδοση αδειών εργασίας και διαμονής αλλοδαπών

Ν. 3207/2003 (ΚΥΑ 4865/2004) για τη ρύθμιση θεμάτων εισόδου, παραμονής και εργασίας αλλοδαπών για τους Ολυμπιακούς Αγώνες

- Περαιτέρω, μέσω του προγράμματος «ΑΙΝΕΙΑΣ» προωθούνται:
  - α) διοργάνωση ενημερωτικών εκδηλώσεων και παροχή νομικών συμβουλών για τις συνέπειες της παράνομης απασχόλησης στην ΕΕ
  - β) διάδοση πληροφοριών και νομικών συμβουλών σχετικά με τις δυνατότητες νόμιμης απασχόλησης, τόσο βραχυπρόθεσμης όσο και μακροπρόθεσμης στην ΕΕ καθώς και για τις διαδικασίες που πρέπει να τηρούνται για το σκοπό αυτό
  - γ) ανάπτυξη δράσεων για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των κοινοτήτων των μεταναστών

Οι ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, με τις οποίες διευκολύνεται η νομιμοποίηση της παραμονής και απασχόλησης των αλλοδαπών στη χώρα, σε συνδυασμό με την ανάληψη συγκεκριμένων μέτρων για την κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των κοινοτήτων των μεταναστών, αναμένεται να περιορίσουν το πρόβλημα της αδήλωτης εργασίας. Παράλληλα, η διασταύρωση στοιχείων με αυτά του ΟΑΕΔ, της Επιθεώρησης Εργασίας, αλλά και του ΙΚΑ, επιτρέπει την αυστηρότερη τήρηση των σχετικών κανονισμών.

Κατευθυντήρια Γραμμή 10: αντιμετώπιση των περιφερειακών ανισοτήτων στην αγορά εργασίας

1. Αποτίμηση

Η μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στην αγορά εργασίας και ειδικότερα η μείωση των διαφορών στα ποσοστά απασχόλησης και ανεργίας μεταξύ των περιφερειών συνδέεται με το στόχο της ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής και της μείωσης του κινδύνου του κοινωνικού αποκλεισμού. Η ενίσχυση της επαγγελματικής και γεωγραφικής κινητικότητας θεωρείται ότι συμβάλλει στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων και γενικότερα στην αποδοτικότερη λειτουργία της αγοράς εργασίας.

Στην Ελλάδα τόσο η επαγγελματική όσο και η γεωγραφική κινητικότητα είναι περιορισμένες. Όσον αφορά στο μέγεθος των περιφερειακών ανισοτήτων παρουσιάζονται αποκλίσεις στα ποσοστά ανεργίας και απασχόλησης.

Για τη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων στην ελληνική αγορά εργασίας, αλλά και σε άλλους τομείς σχεδιάζονται και υλοποιούνται 13 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ένα για κάθε περιφέρεια), με τα οποία αντιμετωπίζονται τα ειδικά προβλήματα κάθε περιοχής. Ειδικότερα, μέσω των ΠΕΠ υποστηρίζονται Τοπικές Πρωτοβουλίες Απασχόλησης, καθώς και ολοκληρωμένες παρεμβάσεις αστικής ανάπτυξης και ανάπτυξης ορεινών και μειονεκτουσών περιοχών, όπου οι ωφελούμενοι μέχρι τον 6/2004 έφτασαν τα 22.000 άτομα. Παράλληλα, ο ΟΑΕΔ αναπτύσσει τις δραστηριότητες του μέσω του δικτύου των Κέντρων Προώθησης Απασχόλησης (ΚΠΑ), που λειτουργούν εκτός των δύο μεγάλων αστικών κέντρων της πρωτεύουσας και συμπρωτεύουσας. Θα πρέπει επίσης να αναφερθεί, ότι το 2003 και το 2004 εφαρμόστηκαν από τον ΟΑΕΔ τα προγράμματα ολοκληρωμένων παρεμβάσεων στους νομούς Αχαΐας, Καρδίτσας και Τρικάλων.

Μεταξύ άλλων, επιδιώκεται η άρση των περιφερειακών ανισοτήτων να γίνει με την ενίσχυση των υποδομών της περιφέρειας σε διάφορους τομείς. Αναμένεται ότι η προσπάθεια αυτή θα συμβάλλει και στην αύξηση της γεωγραφικής κινητικότητας.

2. Επικαιροποίηση πολιτικής

- Με στόχο την ενίσχυση της γεωγραφικής κινητικότητας, πρόσφατη Κ.Υ.Α. 50233/3.5.2004 προβλέπει την ενίσχυση των ανέργων, που μετακινήθηκαν από τον τόπο διαμονής τους για να εργαστούν, με αυξημένη επιδότηση ενοικίου.
- Επανασχεδιάζονται οι ολοκληρωμένες παρεμβάσεις του Ο.Α.Ε.Δ., στη λογική των προγραμματικών Συμβάσεων με Ενώσεις Επαγγελματιών και Βιοτεχνών και μεγάλες

επιχειρήσεις. Ήδη υπεγράφη τον Σεπτέμβριο και υλοποιείται η πρώτη προγραμματική Σύμβαση.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΚΑΙ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ

1. Συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων

Στην σύνταξη του παρόντος Ε.Σ.Δ.Α. σημαντική ήταν η συμβολή τόσο των Κοινωνικών Εταίρων, όσο και όλων των εμπλεκομένων Δημόσιων Φορέων. Ύστερα από αίτημα της ηγεσίας του Υπουργείου Απασχόλησης και Κοινωνικής Προστασίας, οι κοινωνικοί εταίροι διατύπωσαν εγγράφως τις απόψεις τους, οι οποίες συνέβαλαν στον προσδιορισμό των θέσεων του Ε.Σ.Δ.Α. Το κείμενο που διαμορφώθηκε τελικά συζητήθηκε, σε διαδοχικές συνεδριάσεις, στην Εθνική Επιτροπή για την Απασχόληση. Επίσης υποβλήθηκε προς συζήτηση στο Κοινοβούλιο στις 30/09/2004

Η συμβολή των Κοινωνικών Εταίρων είναι εξίσου σημαντική και στο στάδιο της υλοποίησης του Ε.Σ.Δ.Α. Συμμετέχουν ενεργά και σε σταθερή βάση στους κεντρικούς θεσμούς της αγοράς εργασίας, που αναλαμβάνουν τη χάραξη και την υλοποίηση προγραμμάτων απασχόλησης. Αναφέρουμε χαρακτηριστικά τη συμμετοχή τους σε όλες τις φάσεις της ανασυγκρότησης του ΟΑΕΔ, καθώς και στα διοικητικά συμβούλια των θυγατρικών εταιρειών του ΟΑΕΔ. Συμμετέχουν επίσης:

- Στα όργανα υλοποίησης του ΕΚΕΠΙΣ, συμβάλλοντας στη χάραξη και υλοποίηση πολιτικών στο πεδίο της πιστοποίησης
- Στο Εθνικό Σύστημα Σύνδεσης της Αρχικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης με την Απασχόληση, επηρεάζοντας έτσι ουσιαστικά πτυχές που συνδέονται με την ποιότητα αλλά και ευρύτερα με την δια βίου μάθηση
- Στο Δ.Σ. του Οργανισμού Εργατικής Κατοικίας (ΟΕΚ) που φέρει το βάρος για τη στεγαστική πολιτική υπέρ των εργαζομένων
- Στον Οργανισμό Εργατικής Εστίας (ΟΕΕ) που φροντίζει για την ποιότητα ζωής των εργαζομένων (κοινωνικός τουρισμός, πολιτιστικές εκδηλώσεις, ψυχαγωγία)
- Στην Υποεπιτροπή Ανθρωπίνων Πόρων για το συντονισμό των δραστηριοτήτων στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων, της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΚΠΣ 2000-2006

Πρέπει ακόμη να σημειωθεί ότι στα πλαίσια του θεσμοθετημένου και μόνιμου ρόλου της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας (ΕΓΣΣΕ) με αντικείμενο όχι μόνο μισθολογικά θέματα αλλά και ευρύτερες πτυχές της απασχόλησης, της ποιότητας και του ρυθμιστικού/κανονιστικού πλαισίου, υπογράφηκε το Μάιο του 2004 από τους κοινωνικούς εταίρους η νέα σύμβαση για τα έτη 2004 και 2005. Οι ρυθμίσεις που περιλαμβάνονται στη νέα ΕΓΣΣΕ αφορούν:

- Στα κατώτατα όρια των αποδοχών και στον υπολογισμό των επιδομάτων
- Στην αποζημίωση λόγω καταγγελίας της σύμβασης των εργατοτεχνιτών
- Στο προγραμματικό πλαίσιο για τη μείωση του χρόνου εβδομαδιαίας εργασίας
- Στο προγραμματικό πλαίσιο για την υπερωριακή απασχόληση
- Στον Λογαριασμό για την Απασχόληση και την Επαγγελματική Κατάρτιση, (ΛΑΕΚ)
- Στο μειωμένο ωράριο για τη φροντίδα τέκνου και στην εναλλακτική χρήση του μειωμένου ωραρίου ως άδεια για τη φροντίδα του παιδιού
- Στις άδειες εξετάσεων, λόγω AIDS και γονέα για παιδί με νόσημα που απαιτεί μεταγίσεις
- Στη συμφωνία για την τηλεργασία
- Στην εξαρτημένη εργασία

- Στην ηλεκτρονική παρακολούθηση των εργαζομένων από τον εργοδότη τους και τη διάρκεια της εργασίας τους
- Στην Υγιεινή και Ασφάλεια της εργασίας
- Στην αντιμετώπιση της σεξουαλικής και ηθικής παρενόχλησης
- Στους αλλοδαπούς εργαζόμενους
- Στο περιβάλλον

Επίσης, περιλαμβάνεται άρθρο που αφορά στη μελέτη και προώθηση από κοινού μέτρων και πολιτικών για τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας μέσω του Ε.Σ.Δ.Α.

Παρά το γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχουν πραγματοποιηθεί σημαντικά βήματα προς την κατεύθυνση της ουσιαστικής συμβολής των κοινωνικών εταίρων στο σχεδιασμό και την υλοποίηση του Ε.Σ.Δ.Α., υπάρχουν ακόμη σημαντικά περιθώρια περαιτέρω ενεργοποίησης και συμμετοχής. Η διευρυμένη συμβολή των κοινωνικών εταίρων, αλλά και των κυβερνητικών και κοινοβουλευτικών οργάνων κρίνεται απολύτως απαραίτητη προκειμένου το ΕΣΔΑ να αποτελέσει ένα σύνολο πολιτικών δράσεων, με ευρύτερο αντίκτυπο στη βελτίωση των συνθηκών που χαρακτηρίζουν την αγορά εργασίας.

2. Αποτελεσματική και αποδοτική διανομή των παρεχομένων υπηρεσιών

Η «καλή» διακυβέρνηση δεν εξαρτάται μόνο από την ανάπτυξη εταιρικών σχέσεων ανάμεσα στο κράτος και την κοινωνία των πολιτών, αλλά και από τον τρόπο με τον οποίο είναι οργανωμένες οι αρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, προκειμένου να υπηρετήσουν αποτελεσματικά τους στόχους των πολιτικών απασχόλησης.

Σε επιτελικό επίπεδο, η σωστή υλοποίηση του Ε.Σ.Δ.Α. αποτελεί προτεραιότητα του Υπουργείου Απασχόλησης, γ' αυτό και έχει ήδη συγκροτηθεί επιτροπή, ετήσιας διάρκειας, υπό την προεδρία του Υπουργού Απασχόλησης. Η επιτροπή αυτή θα παρακολουθεί την πορεία του Ε.Σ.Δ.Α. και θα παρεμβαίνει δίνοντας άμεσα λύσεις σε προβλήματα που τυχόν θα ανακύπτουν κατά τη διάρκεια της εφαρμογής του.

Ταυτόχρονα, σχεδιάζεται η δημιουργία ειδικής ομάδας εργασίας για τη σύνθεση της οποίας θα αξιοποιηθούν στελέχη από όλα τα αρμόδια θεσμικά όργανα. Έργο της ομάδας αυτής θα είναι η ανάπτυξη ενός συστήματος αξιολόγησης των μέτρων πολιτικής που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Ε.Σ.Δ.Α., που θα προβλέπει συγκεκριμένη μεθοδολογία αξιολόγησης, συγκεκριμένο ρόλο για τον καθένα από τους εμπλεκόμενους φορείς και σύστημα διασύνδεσης και συντονισμού μεταξύ των επιμέρους φορέων.

3. Χρηματοδότηση και συμβολή του ΕΚΤ

Η επαρκής χρηματοδότηση των πολιτικών που υλοποιούνται στο πλαίσιο του Ε.Σ.Δ.Α., αποτελεί προϋπόθεση για την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των παρεχομένων υπηρεσιών. Πρέπει να επισημανθεί, ότι προς την κατεύθυνση αυτή, εκτός από τη εθνική συμμετοχή, η συμβολή του Ε.Κ.Τ. είναι καθοριστική. Βασικός στόχος του Ε.Κ.Τ. είναι η μείωση των ανισοτήτων που παρατηρούνται στο επίπεδο διαβίωσης, μεταξύ κοινωνικών ομάδων και περιφερειών της Ε.Ε. Πιο συγκεκριμένα το Ε.Κ.Τ. συμβάλλει στην ανάπτυξη της απασχολησιμότητας και της επιχειρηματικότητας, στην προώθηση των ίσων ευκαιριών για όλους και στην επένδυση, την εκπαίδευση, κατάρτιση και επανακατάρτιση του εργατικού δυναμικού. Από την άποψη αυτή, χρηματοδοτεί δράσεις και πολιτικές που υλοποιούνται στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Στρατηγικής

Απασχόλησης και αντιστοιχούν στις Κατευθυντήριες Γραμμές και τις Συστάσεις για την εφαρμογή των πολιτικών απασχόλησης των κρατών μελών.

Στην Ελλάδα η συμβολή του Ε.Κ.Τ. στην πολιτική απασχόλησης πραγματοποιείται με τη χρηματοδότηση δράσεων, που υλοποιούνται από τα Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 2000-06 [Απασχόληση και Επαγγελματική Κατάρτιση, Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση, Κοινωνία της Πληροφορίας, Ανταγωνιστικότητα και Υγεία και Πρόνοια] και από τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα. Στον πίνακα που ακολουθεί (Παράρτημα Ι) απεικονίζονται τα συνολικά ποσά που διατίθενται από το Ε.Κ.Τ. ανά Κατευθυντήρια Γραμμή αλλά και περιφερειακά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΔΡΑΣΕΙΣ ΕΚΤ ΣΤΟ Γ΄ ΚΠΣ (2000 – 2006)

ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΔΡΑΣΕΩΝ ΕΚΤ ΣΤΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΤΟΥ Γ' ΚΠΣ ΓΙΑ 2000 - 2006

	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 1	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 2	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 3	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 4	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 5	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 6	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 7	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 8	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 9	ΚΑΤ/ΡΙΑ ΓΡΑΜΜΗ 10	ΣΥΝΟΛΑ ΣΕ €
Απασχόληση & Επαγγελματική Κατάρτιση	825.000.000	280.000.000	155.000.000	53.000.000	0	175.000.000	307.000.000	0	0	13.333.333	1.808.333.333
Εκπαίδευση & Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση	0	19.848.352	0	1.260.603	0	69.469.233	121.153.493	0	0	0	211.731.681
Κοινωνία της Πληροφορίας	201.450.000	0	112.860.000	220.150.000	0	0	0	0	0	0	534.460.000
Υγεία & Πρόνοια	0	0	0	70.071.397	0	0	212.368.667	0	0	0	282.440.064
Ανταγωνιστικότητα	0	0	43.733.333	589.066.667	0	0	0	0	0	0	632.800.000
Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα	157.578.505	0	0	0	0	229.697.245	0	0	0	310.839.717	698.115.467
ΣΥΝΟΛΑ	1.184.028.505	299.848.352	311.593.333	933.548.667	0	474.166.478	640.522.160	0	0	324.173.050	4.167.880.545

Πηγή: Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ

Γενική Σημείωση : Όπου υπάρχει τιμή μηδέν (0), σημαίνει ότι η εν λόγω δράση δεν συμπεριλαμβάνεται στις χρηματοδοτούμενες δράσεις του Ευρωπαϊκού Κοινοτικού Ταμείου (ΕΚΤ)

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΕΣΔΑ ΠΟΥ ΥΠΟΛΟΓΙΖΟΝΤΑΙ ΜΕ ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΗΓΕΣ

ΒΑΣΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Προληπτικές ενέργειες

Ορισμός: Ποσοστό των νέων/ενηλίκων ανέργων που έμειναν άνεργοι το μήνα X και παρέμειναν άνεργοι το μήνα X+6/12 χωρίς εντατική παροχή συμβουλών και χωρίς βοήθεια στην αναζήτηση εργασίας ανά φύλο.

Ποσοστό νέων/ενηλίκων εγγεγραμμένων ανέργων που έκλεισαν 6μηνο/12μηνο στο έτος 2004 και δεν είχαν συμπληρώσει Ατομικό Σχέδιο Δράσης πριν κλείσουν 6μηνο/12μηνο

<=25 ετών που έκλεισαν 6μηνο στο έτος				>25 ετών που έκλεισαν 12μηνο στο έτος		
Φύλο	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων χωρίς ΑΣΔ	Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων	Ποσοστό	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων χωρίς ΑΣΔ	Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων	Ποσοστό
Άνδρες	24.151	28.748	84,01%	49.126	52.825	93,00%
Γυναίκες	41.571	53.400	77,85%	83.245	97.778	85,14%
Σύνολο	65.722	82.148	80,00%	132.371	150.603	87,89%

Πηγή: ΠΑΕΠ – ΟΑΕΔ (στοιχεία 30-6-04)

Οι τιμές του δείκτη είναι πολύ υψηλές. Η διαδικασία της εξατομικευμένης παρέμβασης και της δημιουργίας Ατομικών Σχεδίων Δράσης από τους εργασιακούς συμβούλους για τους ανέργους ξεκίνησε στην Ελλάδα με αρκετή καθυστέρηση και το γεγονός αυτό αποτυπώνεται στις τιμές των ανωτέρω δεικτών. Θα πρέπει να επισημανθεί ότι η Ελλάδα για πρώτη φορά είναι σε θέση να δώσει αξιόπιστα αποτελέσματα για τον ανωτέρω δείκτη, για το σύνολο των εγγεγραμμένων ανέργων, καθώς και για τις ζητούμενες ηλικιακές κατηγορίες ανά φύλο.

Νέο ξεκίνημα (α)¹¹

Ορισμός: Ποσοστό των νέων/ενηλίκων ανέργων που έμειναν άνεργοι το μήνα X και παρέμειναν άνεργοι το μήνα X+6/12 και δεν τους έχει προσφερθεί ένα νέο ξεκίνημα με τη μορφή κατάρτισης, επανακατάρτισης, απόκτησης επαγγελματικής πείρας, θέσης εργασίας ή άλλου μέτρου απασχολησιμότητας ανά φύλο.

Ποσοστό νέων/ενηλίκων εγγεγραμμένων ανέργων που έκλεισαν 6μηνο/12μηνο στο έτος 2004 και δεν τους είχε προσφερθεί μία από τις παρακάτω δράσεις πριν κλείσουν 6μηνο/12μηνο (τοποθέτηση σε κενή θέση εργασίας, επιδοτούμενη απασχόληση, επιδοτούμενη αυτοαπασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, εργασιακή εμπειρία)

<=25 ετών που έκλεισαν 6μηνο στο έτος				>25 ετών που έκλεισαν 12 στο έτος		
Φύλο	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων χωρίς προσφορά δράσης	Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων	Ποσοστό	Αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων χωρίς προσφορά δράσης	Συνολικός αριθμός εγγεγραμμένων ανέργων	Ποσοστό
Άνδρες	24.503	28.748	85,23%	49.500	52.825	93,71%
Γυναίκες	42.495	53.400	79,58%	84.739	97.778	86,66%
Σύνολο	66.998	82.148	81,56%	134.239	150.603	89,13%

Πηγή: ΠΑΕΠ – ΟΑΕΔ (στοιχεία 30-6-04)

Όπως και στην προηγούμενη περίπτωση για πρώτη φορά υπολογίζεται αξιόπιστα ο ανωτέρω δείκτης στην Ελλάδα ενώ πρόσφατα σημειώνεται σταδιακή βελτίωσή του.

¹¹ Απόδοση στα ελληνικά του αντίστοιχου αγγλικού όρου «New Start (a)», που αναφέρεται στα σχετικά κείμενα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΝΤΕΣ ΔΕΙΚΤΕΣ

Κενές θέσεις ανά άνεργο

Ορισμός: Τάση μέσα σε ένα κράτος μέλος της αναλογίας μεταξύ του συνολικού αριθμού των κενών θέσεων εργασίας σε σύγκριση με το συνολικό αριθμό των ανέργων (αναλογία θέσεων/ανέργων)

Στο μηχανογραφικό σύστημα του ΟΑΕΔ, ο ανωτέρω δείκτης είναι δυνατόν να υπολογιστεί μόνο για την ημέρα κατά την οποία γίνεται η αναζήτηση των κενών θέσεων, καθότι δεν διατηρείται ιστορικό αρχείο για τις κενές θέσεις και συνεπώς δεν είναι δυνατό να υπολογιστεί ο δείκτης για παρελθούσες ημερομηνίες.

Ποσοστό κενών θέσεων επί συνόλου εγγεγραμμένης ανεργίας

Ημερομηνία	Κενές θέσεις	Εγγεγραμμένοι άνεργοι	Ποσοστό
26/8/2004	11.836	497.586	2,38%
26/9/2004	9.423	491.709	1,92%

Πηγή: ΠΑΕΠ – ΟΑΕΔ

Η χαμηλή τιμή του δείκτη οφείλεται κυρίως στον μικρό αριθμό κενών θέσεων που δηλώνονται στον ΟΑΕΔ. Δηλαδή, από το σύνολο των υπάρχοντων κενών θέσεων στην αγορά εργασίας, μόνο ένα μικρό υποσύνολο αυτών δηλώνονται στον ΟΑΕΔ. Σύμφωνα με πρόσφατη έρευνα πεδίου της ΠΑΕΠ στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, ο αριθμός των επιχειρήσεων που είχαν κενές θέσεις το β' εξάμηνο του 2003 ήταν 32.580,¹² ενώ το σύνολο των κενών θέσεων ανερχόταν σε 53.387 θέσεις.

¹² ΠΑΕΠ, 2004, «Ζήτηση ειδικοτήτων και δεξιοτήτων στην ελληνική αγορά εργασίας. Αποτελέσματα έρευνας στις ιδιωτικές επιχειρήσεις, Αθήνα», σελ. 119, 219.